

■ 4 Aralık
2015 Cuma
■ Sayı: 10
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN EGME

Mülteci anlaşması: Altımızdaki dinamit

AB ile Türkiye arasında varılan mülteci mutabakatı, hangi açıdan bakılırsa bakılsın korkunç. Elbirliği ile yurdundan edilen milyonlarca Suriyeli üzerinde dönen "at pazarlığı" bir tarafa, bu ortaklığın açıkça Türkiye'nin altına yerleştirilen bir dinamit olduğunu söylemek gerekiyor.

SİYASETTE
GERÇEĞE VE
HALKA
YER AÇIN

KİRLİ SİYASETE
SAVAŞ AÇIYORUZ

MÜLTECİLİK VE YENİ KÖLELİK SİSTEMİ | DEVRİMCİ MÜCADELEDE HEDEF HER ŞEY MİDİR? | RENAULT
İŞÇİSİ HESAP BOZUYOR | SAVAŞ MI? ALMANYA'SIZ ASLA! | RUSYA PUTİN'DEN İBARET DEĞİL...

İTTİFAK TAMAM DA HALKI UNUTTUNUZ

Siyaset ittifak kurma sanatıymış. Ülkemizde kimi devrimciler böyle düşünüyor. Son on yılda farklı eğilimlerden solun "kurduğu" ittifaklar yan yana yazılıysaydı, Louvre müzesinde bir salonu buna ayırmak gerekirdi.

Birincisi, devrimci siyaset, sınıf siyaseti, Marksist siyaset, herhangi bir beceriye indirgenemez.

Örgütlenme becerisi, ideolojik hakimiyet, teorik üretkenlik, hızlı hareket etme, ilkelilik ve esneklik... Bizim "sanatımız" bunların hepsini birlikte içerir. İdeoloji, siyaset ve örgüt ayakları olmadan, teorik sağlamlıkla beslenmeden devrimci mücadele olmaz. Bunlardan yalnızca birine basmaya kalkarsanız, bir süre sonra onu da işlemez hale getirirsiniz.

Komünistler bundan sakınırlar.

AKP'nin son on yılını ona sağlayan becerisi "ittifak bozma" konusundaydı. Karşısında yer alan güçlerin, birbirlerine dönük düşmanlıklarını kendi operasyonlarında iyi kullandı. AKP'ye karşı devlet içinde de karşılıklı olan Kemalist direnç, hukuk operasyonları ile ezilirken, Kürt hareketine ve sola "yesinler birbirlerini, oh olsun, sonuna kadar da gidilsin" dedirttiler. Kürt siyasetçileri, belediye başkanları KCK operasyonları ile hapsedilirken Kemalistler ülkenin bölünmez bütünlüğü için bir "oh" çekiyordu.

Buradaki tuzağa o yıllarda işaret ettik. AKP karşısında oluşacak bir cepheleşmenin gereğini anlattık. Doğrudan ya da dolaylı olarak ülkemizin ilerici birikiminin uzantısı olan direnç unsurlarının AKP'nin "bozguncu" manevralarındaki tuzaklara gelmemesini istedik.

Kimileri bunu Kürt hareketi ile birinci cumhuriyetin ittifakı olarak kavradı.

Yanlıştır. Bütün kurumsallıkları ve tarihsel olarak "oluşmuş" yapılarımları ile bakıldığında bu iki odağın "ittifak" halinde olması mümkün değildir.

Ama bu iki tarihsel yapının çok geniş bir alana yayılan halk tabanında ve etki alanında solla etkileşimi de yüksek olan ara yapılar vardır.

Cepheleşme buraya yönelerek sağlanabilir. Ve bunun için yapılabilecek olan, andığımız yapıların siyasal merkezlerini ikna etmek ya da kazanmak değil, etkisizleştirmektir.

Bugün şunu rahatlıkla söyleyebiliriz, AKP'nin andığımız bozgunu ve birbirine düşürmeyi başarabilmesinin çok objektif temelleri vardı.

Komünistlerin ittifak stratejileri tarihsel olarak işçi devriminin düşmanı, sınıf siyasetinin rakibi olan büyük harfle Siyasal Özneleri kendisinin de içinde yer aldığı bir blokta birleştirmeye dayanmaz. Bu her zaman hezimet getirir.

İttifak politikaları, sınıf çıkarları çelişkili olan ara katmanların çelişkilerini devrimci biçimde çözmek, ikilemde kalan toplumsal yapıları kendi yanına çekmek için üretilir.

Tüm bunların merkezinde de Kemalistler, Kürt siyaseti, ulusalcılar, islamcılar, Alevi kurumları yer almaz. Halk yer alır.

Komünist siyasetin odağında, sosyalist devrime, hatta sosyalist kuruluşa kadar tüm kesim ve katmanlarıyla, çelişkilerle malül olacak emekçi halk durur.

İttifak politikalarımız, emekçi halkı şimdilik etki alanında tutan düzen siyasetinin şu ya da bu unsuruyla birleşmeyi değil, emekçileri bu etki alanından kopartmak için buralara yaklaşmayı içerir.

Üstelik burada takiyyeye, kurnazlığa, maske takmaya yer yoktur. Gerek de yoktur.

Kürt halkının barış özlemini samimi olarak paylaşıyoruz. Ama barış bu topraklarda kendi başına gerçekleşebilir bir hedef değildir. Emperyalizmle barış olmaz.

Cumhuriyetin dini siyasetten çıkarma hedefine sonuna kadar katılıyoruz. Ama bu sermaye egemenliği altında hiç gerçekleşmemiştir ve gerçekleşmeyecektir. Paranın saltanatı, dini siyasetin dışına çıkarmaya yanaşmayacaktır.

Görüleceği gibi barış özleminde samimiyiz, laiklik konusunda ikirciksiz duruşumuz var. Ama gözü müzü diktığımız bunların bayraktarlığını yapan siyasi özneler değil, bunlara ihtiyacı olan emekçi halktır.

Başka yolları seçenlere ise tek bir şey söyleyebiliriz: İttifak tamam da halkı unuttunuz!

KOMÜNİST PARTİ

KİRLİ SİYASETİ REDDEDİYORUZ

Her geçen gün daha kirli, daha karanlık ve anlaşılmaz hale gelen siyaset kültürüne mahkum değiliz. Başka türlü bir siyaset, halktan yana, aydınlık, dürüst ve ilkeli bir siyaset mümkündür. Bu nedenle Komünist Parti, her zaman titizlikle hayata geçirmeye çalıştığı aşağıdaki ilkeleri, önümüzdeki dönem daha fazla önemseyecek, bu ilkeler ışığında kirli, karanlık ve çürütücü siyasete savaş açacaktır.

Halkımızı bu savaşa ortak olmaya, kirli siyasete tavır almaya, çağırıyoruz. İyiden, güzelden, doğrudan, haklı olandan, aydınlıktan, bilimden, kültürden, emekten yana bir siyaset kültürünün kazanması, kirli ve ilkesiz olanı kovması için elele verelim.

Komünist Parti

1. Komünist Parti, dünyada ve Türkiye'de her koşulda emekçilerin, yoksulların, emeklerinden başka serveti olmayanların çıkar ve haklarını gözeterek hareket eder. Parti, en karmaşık görünen başlık ve gündemde dahi emekçilerin gerçek kurtuluşu yönünde ilerler.
2. Komünist Parti, her zaman emekçilerin tarafındadır. Parti, hiçbir koşulda patron veya para babalarıyla ya da onların temsilcileriyle beraber hareket etmez ve bunun koşullarını oluşturmaya yeltenmez.
3. Komünist Parti, dünya siyasetindeki taraflaşmalara da emekçilerin ve ezilen halkların pence-resinden bakar ve her zaman onların yanındadır. Uluslararası alanda yaşanacak geçici konumlanışlardan ya da olağanüstü gelişmelerden hareketle, para babalarının ve tekellerin güdümünde hareket eden hiçbir ülke ya da siyasi grup ve partiyi desteklemez. Aynı şekilde, bu tür bir destek veya ittifak arayışında olan her odağı siyasi olarak mahkum eder. Düşmanının düşmanı olması, Komünist Parti'nin dostu olmak için yeterli değildir. Partinin dost ve müttefikleri, emekçilerin ve ezilen halkların dost ve müttefikleridir.
4. Komünist Parti, emekçilerin uluslararası dayanışmasının gereği olarak başka ülkelerin komünist ve devrimci hareketleriyle ilişki kurar, işbirliğine gider. Bunun dışında yabancı devletlerle, parti, vakıf, veya hareketlerle siyasi, örgütsel veya maddi bir ilişki geliştirmez, bunlardan maddi ya da manevi yardım almaz.
5. Komünist Parti, etnik temelli siyaset yapmaz. Parti, siyasi ve örgütsel çalışmalarında etnik kimlikleri esas almaz, etnik ayrımlardan hareketle bir siyasi ve örgütsel hat geliştirmez ve bu ayrımların siyasi ve örgütsel yaşantısına sızmasına izin vermez.
6. Komünist Parti, dinin siyasette yeri olmadığı ilkesinden hareket eder. Dinsel hiçbir gönderme veya sembolü, siyasi ve örgütsel yaşantısında kullanmaz.
7. Komünist Parti, paranın siyaset üzerindeki hakimiyetine karşı mücadele eder. Partinin gelir kaynakları üye ve dostlarının aidat, yardım, bağış ve faaliyetleri ile sınırlıdır ve bunun dışında gelen her türlü maddi yardım ve destek önerisi peşinen reddedilir.
8. Komünist Parti tüm cinsel yönelim ve cinsiyet kimlikleri arasındaki eşitliği esas alır ve bunların birbirlerine olan üstünlüğünü ima eden ya da bunu veri alan bir siyasi hat veya dil geliştirmez.
9. Komünist Parti, kimden gelirse gelsin, kim tarafından uygulanırsa uygulansın, halkı veya yurttaşları hedef alan her türlü kör şiddetin karşısındadır.
10. Komünist Parti, kimin çıkarına olduğuna bakmaksızın, her koşulda gerçeğin peşindedir. Halka yalan söylemek, gerçekleri çarpıtmak, toplumu aldatmaya çalışmak suçtur.

 www.kp.org.tr

 /kpninsesi

 /kpninsesi

KOMÜNİST PARTİ

Siyaset ama nasıl?

SİYASET MASA BAŞINDA KURGULANAN BİR AKIL OYUNU OLMADIĞI GİBİ EMEKÇİLERİN SERMAYE SINIFININ SÖMÜRÜSÜNDEN KURTULMAK İÇİN TEK GEÇERLİ ARACI, ÇIKARLARINI SAVUNMASININ EN GÜÇLÜ YOLUDUR. O ZAMAN BU TOZ DUMAN İÇİNDE BİR SEÇME VE SADELEŞTİRME İŞLEMİ KAÇINILMAZDIR.

Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir Elçi'nin güpegündüz ve onlarca gazetecinin önünde öldürülmesinin ardından yaşananlar, ülkenin içine düştüğü acıklı durumun çarpıcı bir fotoğrafını verdi. Bu acıklı hal, kendini adanmış bir mücadele insanının "barış" derken ensesinden vurulmasından kaynaklanmıyor sadece. Fazlası var.

Nâzım "en fazla bir yıl sürer yirminci asırlarda ölüm acısı" demişti. 21. yüzyılın ilk çeyreğinde ve Türkiye'de artık birkaç güne indi bu süre. Reyhanlı, Roboski, Suruç, Ankara... artık düzinelerden açılıyor üzülmünün alt sınırı. Yüreğimiz nasır bağladığından değil, bir hayatta kalma, aklını koruyabilme refleksi olarak...

Fazlası var demiştik; halkın, son yıllarda bir şekilde AKP karşıtı mücadelenin fiilen içinde yer almış milyonların, memleket nereye gidiyor diye anlamaya çalışanların, mücadele etmek, siyaset yapmak isteyenlerin içine düşürüldüğü çaresizlikte.

Elçi'nin ölüm haberini aldığı anda yüreğinden bir acı hissedenlerin, ülkesi için kaygılananların hepi topu 6-7 dakikalık bir videoyu onlarca kere izleyip olayı anlamaya, birbirinden tutarlı ve tutarsız senaryolara kendini ikna etmeye, siyasi sonuçlar çıkarmaya çalışması işin acıklı tarafı.

Tekil bir örnek olsa önemsemeyip geçebiliriz ama değil. Türkiye'de ve dünyada

**SİYASET
MİSTİFİZE
EDİLİP KAPALI
KAPILAR ARDINA
GİZLENMİŞSE,
KİMİN ELİ KİMİN
CEBİNDE BELLİ
OLMAYAN BİR
HESAPLAR
BÜTÜNÜ HALİNE
GETİRİLMİŞSE,
HERKESİN
KARTVİZİTİNDE
BİR DE
'JEOSTRATEJİST'
YAZMAYA
BAŞLAMIŞSA
ORADA BİR
SORUN VAR
DEMEKTİR.**

siyaset gün geçtikçe kriminolojik bir vaka haline getirilmekte.

Suikastın de bir yolu yordamı olur desek, yanlış mı demiş oluruz! Onlarca kameranın önünde, tuhaf bir çatışma ile bir kritik baronun başkanının öldürülmesi... Sanki birileri, komplo teorileri uydurulsun ya da işler iyice anlaşılmasın hale gelsin diye özel olarak çabılıyor. Ya da durum o kadar çırgırdan çıktı ki, gelişmelere artık akli bir müdahalenin imkânı kalmamış, mantıklı bir izahat yapılamaz hale gelmiş durumda. Kaos hüküm sürüyor.

Ama tek örnek değil ki gerçekten, benzer olaylar sık sık yaşanmaya başladı. Bu akıl dışılığın hâkim olduğu ilkesizlik nedeniyle siyaset, sanki sınıflar mücadelesiyle şekillenen bir üstyapı kurumu değil de, birkaç hırs düşkünü entrikacının çevirdiği dolaplardan ibaret bir zekâ oyunu olarak algılanmaya, öyle tepki verilmeye başlandı. Çaresizlik ve çıkışsızlık hissini de etkisiyle.

Rus uçağını kim, neden düşürdü; Demirtaş'a suikast mı düzenlendi, öyleyse kim yaptı; Ankara'da, Suruç'ta bombayı kimler hangi hesaplarla patlattılar; Fuat Avni nereden çıktı, ne iş yapar; Suriye'de kim kiminle iş tutuyor... Örnekler ve sorular çoğaltılabilir.

Araştırma yapmakta, ne olduğunu anlamaya çalışmakta, daha derinleri görmeye çabalamakta bir sakınca yok elbette. Hatta gerekli. Ama burada kullanılacak yöntem na-

sıl olacak, ayaklarını nereye basacak? Burası önemli ve döneceğiz, çünkü burada seçilecek yöntem, bundan sonraki mücadele sürecini de belirleyecek.

JEOSTRATEJİ DÖNEMİ

Siyaset mistifize edilip kapalı kapılar ardına gizlenmişse, kimin eli kimin cebinde belli olmayan bir hesaplar bütünü haline getirilmişse, herkesin kartvizitinde bir de jeostratejist, taktisyen yazmaya başlamışsa orada bir sorun var demektir.

Sovyetler'den arta kalmış bir dünyada yaşıyoruz. Sınıf mücadelesi en azından uluslararası arenada eskisi kadar görünür değil. Siyasi ittifaklar, kamplaşmalar da iki kutuplu dünyada olduğundan çok daha hareketli ve değişken. Statükonun sallandığı ve yenisinin bir türlü kurulamadığı kaotik bir dönemden geçiyoruz. Kurulacak gibi de görünmüyor. Herkes herkesle hem dost, hem düşman, hem savaşıyor hem müzakere ediyor.

Reel sosyalizmin yaşadığı dönemde siyaseti okumak şimdikinden daha kolaydı. Çünkü dünya siyaseti kapalı kapılar arkasında yapılan pazarlıklara göre değil sınıf mücadelesinin gereklilikleri uyarınca şekilleniyordu.

Şimdi işler daha karmaşık. Yıkıldılar ama yenisini de kuramadılar. Yapabildikleri sadece kendi ortaya çıkardıkları kaosu yönetmeye çalışmak. Bu bir açıdan avantaj da sağlıyor onlara. En temel insan eylemlerinin

den biri olan siyaset ulaşılmaz, herkesin anlayamayacağı bir yere konuluyor, bunun için üniversitelerde bölümler açılıyor, uzmanlar yetiştiriliyor. Son 20-30 senedir "jeostrateji" adı verilen alanın dünyada böylesine büyük bir ilgi uyandırmasının arkasında da bu gerçeklik yatıyor.

Siyasette sınıfı göremezseniz varacağınız nokta bir satranç tahtasında "kim kimin piyonu, şimdi sıra hangi hamlede" hesabını yapmak olur. Sonra Davutoğlu gibi stratejik derinliklerde boğulursunuz. İnsanın siyaset algısı bir kere böyle sakatlanmaya görsün, artık atacağınız her adımı, yol haritanızı, stratejinizi, çerçevesi ilkelerle belirlenmiş siyasetinize, sırtınızı dayadığınız sınıfa göre değil, her türlü kaypaklığa kapı aralayan günlük taktiklere göre belirler hale gelirsiniz. Bu tür bir yozlaşmanın sol siyasete de çokça bulaştığını, üstelik "gerçek siyaset" diye pazarlandığını görüyoruz.

İşte bu, sınıf siyasetinin ölümü demektir. Ve istenen de tam olarak budur.

SİYASETİN TASFİYESİ

Siyasetin bilerek, isteyerek ve planlı bir şekilde tasfiye edilmesinden, yalnızca ülkemizle ilgili yeni bir durumdan değil, kapitalizmin aldığı son biçim nedeniyle mecburi olarak dayattığı bir yönetim şeklinden söz ediyoruz.

Neoliberal dönemde kapitalizm nasıl ki ulus devletleri tasfiye etti, sınırları önemsiz-

leştirdiyse, iki kutuplu dünyada şekillenen siyaset kurumsallığını da benzer bir şekilde tasfiyeye uğramaktadır.

İdeolojilerin silikleşip, ilkelerin önemsizleştiği, sosyal demokrasinin sağcılıktan, muhafazakârlığın milliyetçilikten farkının kalmadığı, son kertede herkesin herkesle iş tutabildiği ve aynı anda birbirinin kuyusunu kazdığı bir yalan dünyadan bahsediyoruz.

Siyaset öyle ya da böyle farklı yollar demektir, önermektir. Sermayenin, tekelleşme döneminde böylesi farklılıkları taşımaya mecali olmadığı görülüyor.

Uzaklara gitmeye gerek yok, ülkemize bakalım. Sadece son üç sene içinde değişen ittifaklar bile bu konuda doyurucu örnekler veriyor. Bir dönemin gerici ittifakı AKP-Cemaat çözülünce, bunların mağdur ettikleri ordu AKP, CHP ise Cemaat ile ittifak kurdu. Kürt siyaseti önce AKP ile çıkar ortaklığına girişti, son bir yıl CHP ile dirsek temasını sürdürdü, en sonunda gözünü yeni kurulacak dengeye dikti. MHP'nin en kritik süreçlerde AKP'ye verdiği hayat öpücüğü ortada, bu faşist parti, düzenin krize saplanmaması için elinden geleni hiç ardına koymadı elbette. Asla gerçek bir muhalefet yapmadığı gibi, bir varlık göstermekten özellikle imtina etti.

Türkiye tarihinin en büyük siyasi krizlerinin yaşandığı AKP döneminde düzenin çözülmesi, biraz da bu geçişkenlik ve ilkesizlik sayesinde engellenebilmiştir. Siyasi krizlerin birinden diğerine yuvarlanan Türkiye'de

sermaye sınıfının bu kadar rahat olmasının tam da siyasetin tasfiyesi, üretim ilişkileri ile bağının koparılmasıyla ilgisi bulunmaktadır.

Örneğin Türkiye'de 7 Haziran sonrası neredeyse beş ay gerçek bir hükümet kurulamamış olmasına rağmen bu ne AKP ne de TUSİAD için sorun teşkil etmiştir. Çünkü düzen, siyaset kurumunu işlevsizleştirdiği gibi, mekanizmanın işlemesi için gerek şart olmaktan da çıkarmıştır. Olmasa da olur, hatta daha iyi olur denilmektedir.

Bu tablo dünya siyaseti için de aşağı yukarı böyledir. ABD-Türkiye-Suud ittifakı Suriye'de duvara toslayınca Türkiye önce Rusya'ya yanaşmış, ABD'nin İran ile nükleer anlaşmaya varması ve Rusya ile Suriye planını devreye sokması Türkiye'yi yine ortada bırakınca bu sefer AB'nin kapısı zorlanmış, yıllardır diplomatik ilişkinin askıda olduğu İsrail'e çiçek atmıştır. Benzer yer değiştirmeler tüm ülkeler için örneklendirilebilir. Son Suriye hamlesi ve Erdoğan'ın üstüne gitmesiyle AKP karşıtı toplumsal kesimlerin sempatisini kazanan Putin'in daha birkaç ay önce Erdoğan'ın Batı'ya alternatif gördüğü isim olmasını, iki liderin birçok bakımdan aynı kefiye konulmasını kimse hatırlamak istemeyecektir.

SADELEŞTİRME GEREKLİ

Böyle bir tabloda ne yazılacak senaryoların, ne yapılan hesapların sonu gelir. Buraya bakarak pozisyon almaya çalışmak, sadece "ambale" olmakla, siyasetten soğumakla sonuçlanacaktır. Burada sınıf yok, burada emek siyaseti, halkın çıkarları yok.

İzleyip olasılıkları hesaplamak, önce bir özne olarak insanı yok saymak demektir ve yine yönetsel bir hataya işaret etmektedir. İnsan değiştirir, örgütlü insan güçlü bir öznedir ve tabloyu yeniden belirler.

Bize olduğumuz yerde oturup olasılıklar hesaplatılmak istenmekte, elimizden alınan siyaset hakkı bir oyun olarak masamıza konulmaktadır: Bil bakalım kim patlattı, kim öldürdü?... Şimdi kim kiminle ittifak yapacak, bir sonraki hamlesi ne olacak? ...

Tüm bu hesaplar sanıldığı gibi dört yılda bir verilecek oy için değil, asıl olarak emekçiler siyaset yapmasın, bu işi burjuva profesyonellere bıraksın, kendileri için söz söyle hale gelemesinler diye dayatılmaktadır.

Yazının başında yöntem derken kastettiğimiz buraya denk düşmektedir. Siyasetten ne anlıyoruz ve nereye odaklanacağız? Bugün bize dayatılan siyaset şekli emekçileri siyasetten tasfiye etmek için kurgulanmıştır.

Siyaset masa başında kurgulanan bir akıl oyunu olmadığı gibi emekçilerin sermaye sınıfının sömürsünden kurtulmak için tek geçerli aracı, çıkarlarını savunmasının en güçlü yoludur. O zaman bu toz duman içinde bir seçme ve sadeleştirme işlemi kaçınılmazdır.

Her hıyarım var diyene, tuz var diyerek koşmak zorunda değiliz. Tasfiye edilmek istenen sınıf siyasetini güçlendirmek için seçecek, önemseyecek ve hakkını vereceğiz.

**SİYASETTE SINIFI
GÖREMEZSENİZ
VARAĞINIZ
NOKTA BİR
SATRANÇ
TAHTASINDA
"KİM KİMİN
PİYONU, ŞİMDİ
SIRA HANGİ
HAMLEDE"
HESABINI
YAPMAK
OLUR. SONRA
DAVUTOĞLU
GİBİ STRATEJİK
DERİNLİKLERDE
BOĞULURSUNUZ.**

Mülteci anlaşması: Altımızdaki dinamit

AVRUPA BİRLİĞİ İLE TÜRKİYE ARASINDA VARILAN MÜLTECİ MUTABAKATI, HANGİ AÇIDAN BAKILIRSA BAKILSIN KORKUNÇ. ELBİRLİĞİ İLE YURDUNDAN EDİLEN MİLYONLARCA SURIYELİ ÜZERİNDE DÖNEN "AT PAZARLIĞI" BİR TARAF, BU ORTAKLIĞIN AÇIKÇA TÜRKİYE'NİN ALTINA YERLEŞTİRİLEN BİR DİNAMİT OLDUĞUNU SÖYLEMEK GEREKİYOR.

AB ile Türkiye arasındaki anlaşmanın omurgası, Suriyelilerin Avrupa'ya gelmesini engellemek üzerine kuruldu. Mülteci sorunu, Avrupa'nın uzun yıllardan sonraki ilk hem uluslararası hem Avrupaî sorunu olduğu için büyük bir sınav niteliği de taşıyordu. Ancak kriz boyunca görünen tablo, tek bir siyaset belirlemede zorlanan ve Almanya'nın başını çektiği "zengin" ülkelerin çıkarları doğrultusunda şekillenen bir Birlik politikası oldu. Paris saldırısı ile birlikte, aslında çoğunlukla ırkçılar tarafından dile getirilen "tampon Türkiye" planı anaakım haline geldi ve "mülteci babası Almanya" imajından hızlıca geri dönmeye başlandı.

AB-Türkiye anlaşmasının 7. maddesi, bu nedenle oldukça önemli. Belgede, "...iki taraf da kabul edildiği gibi, anında uluslararası korunmaya ihtiyaç duymayan göçmenler için etkin işbirliğini artıracak, Türkiye ve AB'ye seyahatlerini engelleyecek, üzerinde anlaşılabilir karşılıklı geri kabul koşullarının uygulandığından emin olacak ve uluslararası korunmaya ihtiyaç duymayan sığınmacı-

**AB İLE VARILAN
ANLAŞMA
SONRASINDA BİR
TAMPON GÖREVİ
GÖRMEYİ KABUL
EDEN TÜRKİYE'NİN
TOPLUMSAL DOKUSU
SELEFİ-TEKİRİCİ
DÜŞÜNCELERE DAHA
AÇIK HALE GELEBİLİR.**

ları geldikleri ülkelere geri döndürecekler" deniyor. Bu maddenin çift anlamı var. Birincisi, uluslararası korunmaya ihtiyaç duyan göçmenlerin tespiti ve bunların Türkiye'de barındırılması. Uluslararası koruma ihtiyacının tespiti, Birleşmiş Milletler mevzuatında korunma talep edilen devlete bırakılıyor. Mevzuatta, "uygun prosedürlerin" uygulanmasının ardından, mülteci ya da uluslararası koruma ihtiyacı olmadığına karar verilen kişilerin geldikleri ülkeye geri gönderilmesi mümkün.

İkincisi de bununla bağlantılı. Bu durumda Türkiye, kimlerin uluslararası korunmaya ihtiyacı olduğuna karar verecek ve örneğin Suriyelileri geri gönderme hakkına sahip olacak. AKP iktidarının bir süredir zorladığı proje, Suriye'nin içinde güvenli bölgeler kurulması ve ülkedeki Suriyeli "misafirlerin", uluslararası askeri koruma altında bu bölgelere yerleştirilmesi. AB-Türkiye anlaşması, Erdoğan ve ekibine bu anlamda verilmiş siyasi bir hediye gibi de görülebilir. Kuzular kurda emanet edildiği için, Türkiye'nin mülteci

seçim prosedürünün AKP'nin Suriye siyasetine son bir nefes verdiği açık.

Ancak bunun yanında, belki de en önemlisi, Avrupa için bir tampon devlet haline gelen Türkiye'nin toplumsal dokusunda yaşanacak değişimlerin yazılı hale getirilmesi.

Suriyeli mültecilerin yarattığı milliyetçi kıskırtmalar bir yana, AKP'nin seçmeci siyaseti Türkiye dinci gerici hareketini hızla radikalleştirebilir, Türkiye'nin toplumsal dokusu Selefi-tekirici düşüncelere daha açık hale gelebilir. Zira Suriye'de savaşanlar yalnızca Suriyelilerden ibaret değil -dünyanın dört bir yanından gelen cihatçı katillerin de Türkiye'de "misafir" haline gelmesi mümkün. Bu durum, toplumsal olarak AKP'nin gerici dönüşümüne direnen kesimlerin üzerinde yeni bir baskı aracının elde edilmesi anlamına geliyor. Krizden burnunu kurtaramayan 2. Cumhuriyet'e, bir de böyle bir kıyak çekilmiş oluyor.

■ Erman Çete

Savaş mı? Almanya'sız asla!

SURİYE'DEKİ RUS UÇAĞININ BARIŞ GÖRÜŞMELERİNİ BOMBALAMAK İÇİN ANKARA HÜKÜMETİNİN BİR ÜST AKLI ELİYLE DÜŞÜRÜLDÜĞÜNE İNANANLARIN ELİ KUVVETLİ. KANITLAR VE GELİŞMELER ORTADA DURUYOR. BİR CEHENNEM YAYILIYOR. BERLİN DE BU RİSKİN ALTINA GİRİYORSA EĞER...

Maceracı "Güney Stratejisi" tartışmalarını sürdüren NATO'nun Akdeniz ve Ortadoğu atağında, Almanya'nın bu kez çekingen bir tutum almaması normal karşılandı. Alman siyaset sınıfı, ne toplumda ne de parlamentoda Sol Parti dışında yeni NATO maceracılıklarını sorgulayacak bir güç bulunmadığını bildiği için, hükümet nezdinde Rusya karşıtı yeni çıkışlarda "Biz varız" mesajı yayımladı. Angela Merkel hükümeti Federal Meclis'ten yetki alacağını bilerek bölgeye asker göndermek için başvuruda bulundu ve merkezinde Türkiye'nin de bulunduğu yeni Suriye atağının BM kararı olmaksızın yürütülmesinde "kadim NATO'culuğunun" gereklerini yerine getireceğini ilan etti. Ama bir ateşin de yayıldığı ve bunun NATO egemenlerini çok korkuttuğu gözleniyor.

Reel sosyalizmden arta kalan dünyada, birden çok dünya gücünün müdahil olduğu ve ABD'nin tek süper güç rolüne soyunduğu yeni koşullarda, Berlin'deki Hıristiyan demokrat başbakan Angela Merkel ve onun sosyal demokrat yardımcısı Sigmar Gabriel, çeyrek yüzyıllık bir geleneği sürdürüyor aslında. Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin 1990 Ağustosunda daha Federal Almanya'ya ilhakı için "formaliteler yürütülürken", dönemin başkenti Bonn, yeni duruma nasıl uyum sağlayacağını mesajını hemen vermiş ve Alman deniz kuvvetlerine ait yedi savaş gemisini Akdeniz ve İran Körfezi'ne "Güney Kanadı Operasyonu" için göndermişti. 1992-1996 yılları arasında Yugoslavya'yı parçalayan savaşlarda da Belgrad'a karşı yaptırımların uygulanması için Alman savaş gemileri ve savaş uçakları görev almış, 1993 ve 1994'te Kamboçya ile Somali'ye Alman askerleri gönderilmişti. Federal Anayasa Mahkemesi 1994'te BM ve NATO bünyesindeki operasyonlara katılmanın önünü açmış, 1999'da da Alman ordusu Kosova Savaşı'na savaş uçaklarıyla müdahil olmuş, ayrıca Güney Sırbistan'daki işgal birlikleri arasında görev üstlenmişti. Almanya, askeri gücüyle, 2001 sonrasındaki "terör karşıtı operasyonlar" döneminde Afganistan'dan başlayarak, Somali'den Lübnan'a oradan Sudan'a, Akdeniz'e, 2011'den itibaren de Kuzey Afrika'daki "Arap Baharı"na katılımcı oldu. 2012'de Türkiye'ye gönderilen Patriot bataryalarını ertesi yıl Mali'ye gönderilen askerler izledi. 2015 başından itibaren de Barzani güçlerinin emrine verilen Alman askeri uzmanları bu müdahaleci çizginin unsurları oldu.

Yeni bir rapora göre, halen dünyanın 13 ülkesinde 3040 Alman askeri "dış görev" yapıyor. Avrupa'nın çevresindeki çatışmaların her birinde Alman ordusunun en azından

temsili olarak bayrak göstermesi, AB içindeki hegemonyal güç dengesinin bir sonucu. Ancak bu, kimi çevrelere göre, ABD'nin sınırlanan gücünün de göstergesi.

SURİYE KORKUSU BÜYÜYOR

Dünyanın en büyük güçlerinden biri ve Avrupa'nın hegemonu konumundaki Almanya'nın Rusya ile çapraşık ilişkilerinde ipleri daha sağlam biçimde elinde tutmak için Suriye bataklığında ve "Güney Stratejisi"nde kendine ABD'nin yanında bir yer araması, Paris katliamı bahanesiyle yeni bir aşama kaydetti. Suriye'deki Beşar Esad karşıtı İslamcı çeteleri destekleyen Batı, bölgede Rusya'nın açık müdahalesiyle koşulların aleyhine döndüğünü görünce, Suriye savaşına yeni bir boyut kazandırmak üzere sahneye çıkmak zorunda kaldı.

Fakat Suriye savaşının daha da alevlendirilmesinde görev talep eden Berlin'in Esad yönetimiyle ilgili tam bir ağız birliği ile konuşamaması yine de dikkat çekiyor. Gerçi daha dikkatli ifadeler yok değil, ama Merkel'in en yakını konumundaki Alman Savunma Bakanı Ursula von der Leyen, Esad güçleriyle askeri işbirliği yapılabileceği konusunda konuşurken, Esad'ın gelecekte bir rolü olmayacağı iddiasında bulundu. Bunlar, Suriye halkına bu konuda bir şey sormayacaklarını gösteriyor. Ancak bir türlü sonuç alınamaması ve Rusya'nın bölgeye iyice yerleşmesi sonucu apar topar kotarılan ve Bush dönemini anımsatan bu yeni "Gönüllüler Operasyonu" nun nasıl bir sonuç vereceği belirsiz. Çünkü ortam 2003'ten çok farklı.

İşte Karadağ'a Brüksel'den NATO'ya üyelik daveti çıkmasıyla birlikte iyice gerginleşen Rusya ile ilişkilerde, kartların özellikle Irak ve Suriye'de yeniden dağıtılması sırasında, Berlin, masada "hak sahiplerinden biri olarak" oturmak istediğini gösteriyor. Suriye'ye biçilen

değer, bir av hayvanı gibi paramparça edilen bölgenin Batı ittifakı açısından taşıdığı önemin de göstergesi. O nedenle NATO üyeliğinde kararlı ve sadece açık davet bekleyen Ukrayna ve Gürcistan'ın yanı sıra İsveç ve Finlandiya'nın da tam üyelik olmasa bile NATO'yla daha yakın ve derin bir işbirliği için ısrarlarına, Rusya'nın nasıl tepki göstereceği kestirilmeye çalışılıyor. Özellikle Karadağ'a gösterilecek Rus refleksinin boyutları endişe konusu.

Geçmişten gerçekten çok farklı bir durum olmasa, NATO'nun Ankara'nın kucağında veya tersi, bu tür bir konfrontasyona girmeyeceği yolunda yorumlar yapılıyor. 2003 yılındaki Bush politikalarının uygulandığı dönemle 2016 arifesindeki koşullar farklı ve çok tehlikeli. Çünkü Rusya askeri gücüyle ve bir cephe üyesi olarak dengeyi tersyüz etmiş durumda. Rus savaş uçaklarının İslamcı çetelere ve onların Ankara destekli "ekonomik yollarına", en başta da petrol hırsızlıklarına ağır darbeler indirmesi, bu arada Suriye kara birliklerinin kazanımları, Berlin'i, 1200 askeri, 4-6 Tornado uçağı ve savaş gemileriyle Brüksel ve Paris'teki "ortaklarının" yardımına koşmak zorunda bıraktı.

Suriye'deki Rus uçağının barış görüşmelerini bombalamak için Ankara hükümetinin bir üst akli eliyle düşürüldüğüne inananların eli kuvvetli. Kanıtlar ve gelişmeler ortada duruyor. Bir cehennem yayılıyor. Berlin de bu riskin altına giriyorsa eğer...

■ Osman Çutsay

ALMANYA'NIN
RUSYA İLE
ÇAPRAŞIK
İLİŞKİLERİNDE
İPLERİ DAHA
SAĞLAM BİÇİMDE
ELİNDE TUTMAK
İÇİN SURİYE
BATAKLIGINDA
VE "GÜNEY
STRATEJİSİ"NDE
KENDİNE ABD'NİN
YANINDA BİR
YER ARAMASI,
PARİS KATLIAMI
BAHANESİYLE
YENİ BİR AŞAMA
KAYDETTİ.

EMPERYALİSTLER 'YÖNETİLEBİLİR' KARARI VERDİ:

Yeni Kölelik Sistemi

EMPERYALİST SAVAŞLARIN YERİNDEN ETTİĞİ MİLYONLARCA İNSAN, KÖLE ADAYLARI OLARAK KENDİLERİNE YENİ YERLEŞİM YERİ ARIYOR. SAVAŞ KÂRLARINA DOYMAYAN EMPERYALİSTLERSE ŞİMDİ BU İNSANLIK DRAMINI SÖMÜRÜ ÇARKLARI İÇİNDE "YÖNETMEYE" HAZIRLANIYOR.

Yakın dönem tüm uluslararası zirvelerin önemli gündem maddelerinden biri olan "mülteci sorunu" son olarak Brüksel'de yapılan Avrupa Birliği (AB) toplantısının da önemli başlıklarındandı. Buna göre AB, Türkiye'nin Suriyeli göçmenlerle ilgili faaliyetlerine destek/ortak olacak ve ek kaynak olarak 3 milyar avro Türkiye'ye verilecek. Yapılan anlaşmanın ortak açıklamasında şu ifadeler kullanıldı: "Türkiye'de Avrupa Komisyonu tarafından açılan mülteci tesisi, Türkiye'de geçici sığınma altında olan Suriyelilere etkili ve tamamlayıcı destek vermek için finanse edilen faaliyetleri koordine edecek ve yürütecektir. ... Türkiye ve AB, şimdiye kadar kararlaştırılmış olan Ortak Eylem Planı'nı uygulamaya koymaya karar vermiştir, bu planla Suriye'deki durumdan dolayı oluşan kriz sebebiyle geçici korunma altındaki Suriyelilere destek ve mülteci idaresi için işbirliği artırılabilecektir."

Bunu, Türkiye'ye doğrudan denetlenen bir çeşit "tampon bölge" olma görevi verildi şeklinde okumak mümkün. Resmi rakamlara göre, 2,2 milyon Suriyeliye ev sahipliği yaptığı ifade edilen (ve bunlar için 8 milyar dolar harcadığı iddia edilen) Türkiye, Avrupa'ya işgücü akışında bir çeşit filtre görevini üstlenecek kurumlara/platformlara evsahipliği yapacak.

BATI VE 'VİCDAN' MUHASEBESİ

Bodrum kıyılarında karaya vuran çocuk cesedi görüntüsüyle dünya gündeminde hızla yükselen mülteci sorununda perde arkasındaki hesapları gün yüzüne çıkarmak gerekiyor.

22 Eylül günü medyaya düşen ve Türkiye'de de yankı bulan Bodrum'da karaya vuran çocuk cesedi görüntüsü son derece insani nedenlerle büyük bir etki yarattı. "Avrupa'nın göçmenlere dönük tutumunu bedeni karaya vuran bir Suriyeli çocuğun cesedinin bu olağanüstü güçlü imgesi değiştirmeyecekse ne değişecek?" başlığını atan

(gerçekten başlık bu kadar uzundu) Independent başta olmak üzere Batı medyası bu etkiyi katlayacak biçimde haberi verdi.

Başlangıçta sağcı/göçmen karşıtı çevrelerce gündeme getirildiği düşünülen ancak gerçekliğin farklı cephelerine gözlerin çevrilmesine neden olan argümanlar üzerinden tartışma yoğunlaştı. Kimi kaynaklar göçmen çocuk imgesinin bir tiyatro olduğunu ve gerçekte çocuğun ölüm nedeninin farklı olduğunu, o şekilde karaya vurmadığını, soyadının Kürdi olmadığını ve özetle tüm bunların manipülasyon amaçlı olarak böyle yayıldığını öne sürdüler. Buna göre, özellikle Almanya "güvenlik tehdidi" ve toplumsal yapıdaki göçmen karşıtı hassasiyetler vs. basıncını aşmak ve bir kez daha sanayisini göçmen işgücüne dayandırmak istiyordu ve başta

Davutoğlu göçmen kabul pazarlığında 3 milyar avroyu kapınca AB Konseyi Başkanı Donald Tusk'la samimi pozlar verdi.

ABD diğer emperyalist merkezlerin de desteğini arkasına alarak Avrupa kamuoyunda bir manipülasyon yapıyordu.

Yönlendirmenin bir yanında IŞİD militanlarının Avrupa'ya nasıl sızdığını "kanıtlayan" göçmen fotoğrafları duruyor: Güçlü ve sağlıklı genç erkek göçmen görüntüleri ya da akıllı telefonlarıyla konuşan göçmen fotoğrafları. Bunlar ırkçıların paylaşımalarında yoğun bir biçimde yer alıyor ama öte yandan Batı sanayiinde çalışacak kalifikasyona uygun, asgari kentli formasyona sahip ve eğitilebilir genç işgücü "tasavvurunu" da destekliyor.

GERÇEĞİN FARKLI CEPHELERİ

UNHCR verilerine göre, Avrupa'ya Akdeniz bölgesinden gelen göçmen ve mültecilerin yüzde 72'si erkek, yüzde 13'ü kadın ve yüzde 15'i çocuk.

En fazla göçmen kabul eden/etmeyi tasarlayan ülke Almanya ve 2015'te bu sayının 800 bin olması bekleniyor. Yasal mevzuatında bir dizi düzenlemeyi gündeme getiren Almanya bu konuda ülke içinde çeşitli tartışmalara sahne oluyor ve bu tartışmaların bir tarafında Alman TÜSİAD'ı sayılabilecek olan BDI sanayi federasyonu duruyor. Federasyon Başkanı Ulrich Grillo, 2014'ün Aralık ayından bu yana ısrarlı bir biçimde "Alman ekonomisinin yapısal olarak göçmen emeğine dayandığı" yönünde tezleri savunuyor. Sağcı ve göçmen karşıtı çevrelere sert mesajlar yollayan

Grillo, "işgücü pazarına entegre olmalarını hızlıca sağladığımızda göçmenlere yardımcı olduğumuz kadar kendimize de yarar sağlamış olacağız" diyor. İşsizlik oranının yüzde 6,4 olduğu Almanya'da halen 140 bin mühendis, programlamacı ve teknisyen ihtiyacı olduğundan bahseden Grillo, 2020 ve 2040'lara yönelik projeksiyonlarında genç ve kalifiye göçmen işgücü akışının bu ihtiyaç için bir yanıt oluşturduğunu vurguluyor.

Plansız kapitalizmin hem istihdam açığı hem de işsizliği bir arada yaşadığı bilinen bir gerçek. Ama Almanya için daha gerçek olan ucuz işgücüne duyduğu ihtiyaç ve "Almanya'nın kitlesel göçü istismar ettiğini ve köle devşirdiğini" söylemek için illa da Fransız faşisti olmak gerekmiyor. (*)

'ALMANYA'YA HOŞGELDİNİZ'

Yakın dönemde Afganistan, Suriye, Irak, Yemen ve benzeri Ortadoğu ülkelerinden

göçmen alımında "hevesli" bir aktör olarak öne çıkan Almanya'nın bu çabalarının emperyalist odaklar tarafından desteklendiğine dair bulgular ortaya çıkmaya başladı. Bu konuda özellikle Twitter'ın "Almanya'ya göçü teşvik etmek için" kullanıldığına dair çalışmalar mevcut. Buna göre, özellikle taraftarların paylaşımları ve maçlarda açılan pankartların ya da duvar yazılarının paylaşımı yoluyla Almanya'ya göçmenlerin davet edildiği hesaplar ve hashtag'lere dikkat çekiliyor.

Suriyeli göçmenlere "hoşgeldiniz" diyen Almanların videoları, duvarlara veya trenlere Arapça olarak yazılan "hoşgeldiniz Suriyeliler" yazıları, Münih tren istasyonundan Suriyelilerin yaptığı "Almanya'yı seviyoruz" paylaşımları bunların dikkat çekenleri.

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün Brüksel Bürosu Müdürü Lotte Leicht da tribün fotoğrafları derlemesini Twitter hesabından

Paralı asker mülteciler

2000'lerin ilk on yılının ortalarında "mültecileri bir silah olarak kullanmak" konsepti emperyalist merkezlerin literatürüne girdi. Buna göre -zaten emperyalizm bölgesel savaşlar konusunda onlarca teori üretmiş ve bunun pratiğini de sürekleştirmişken- kriz bölgelerinden göç alımı, büyük güçler için aynı zamanda bu coğrafyaların geleceğine ilişkin de bir yatırım olarak görülmeye başlandı.

ABD zaten on yıllardır çatışma coğrafyalarında -aslında bizzat kendisine bağlı- "muhalif" unsurların korunması konusunda kendisini "sorumlu" hissediyor ve bunun gereğini ilgili göçmen yasalarında yaptığı düzenlemelerle yerine getiriyordu. 21. yüzyılın çatışma ve kriz bölgelerinden alınan göçmenler de esasen ABD'nin şu veya bu biçimde destek verdiği "kriz yaratan", "savaşan" unsurlar oluyordu.

Böyle bir "göçmen-perverlik" mevcut durumda bir "koruma" sağlamanın yanı sıra, gelecekte de ilgili coğrafyalara müdahalenin silahlarını elde tutma olarak değerlendiriliyor.

ABD İç Güvenlik Bakanlığı tarafından 2014'te hazırlanan, göçmenlik konularına ilişkin 2014 mali yılı faaliyetleri dikkate alınarak Kongreye sunulmak üzere düzenlenen özel bir rapor ABD yönetiminin, Vatandaşlık ve Göçmenlik Hizmetleri Dairesi faaliyetleri kapsamında 1519 adaya mülteci statüsünü verme, ikamet hakkı tanıma ve hükümetin koruması altında yaşama garantisi verme muafiyeti tanıyor. Muafiyet hakkı tanınanların hepsi, bu veya şu şekilde, terörist gruplarla bağlantılı veya yıkıcı faaliyetlerde bulunma deneyimine sahip.

Listede Kübalı sürgünler, Kosova Kurtuluş Ordusu militanları, Soğuk Savaş döneminde siyasi muhalifleri vuran/suikast düzenleyen ve şimdilerde adaletin tecelli etmesi kaygısından dolayı bir yerlerde saklanan Salvador Milliyetçi Cumhuriyet İttifakı üyeleri, Eritre Hükümetine muhalif Eritre Kunama Demokratik Kurtuluş Hareketi savaşçıları, Etiyopya ve Oromo Kurtuluş Cephesi, Tigray Halk Kurtuluş Cephesi üyeleri, Burma Çin Ulusal Cephesi, Temsil Edilmeyen Milletler ve Halklar Örgütü (UNPO) üyeleri, Irak Demokratik Partisi, Kürdistan Demokratik Partisi ve Kürdistan Yurtseverler Birliği'nden gelen kişiler bulunuyor.

paylaşanlar arasında.

Avrupa'ya göçmen akışı ve AB sığınma sistemi "yönetilebilir" diyor BM Mülteci Yüksek Komiseri Antonio Guterres. ABD Dış İlişkiler Konseyi Başkanı Richard Haas yakın zamanda konuyla ilgili olarak yazdığı bir makalede yine "yönetilebilirlik"ten bahsediyor. Emperyalistler kaos yönetimi adını verdikleri savaş uygulamalarının ağır insani sonuçlarına ilişkin de "yönetimsel" hesap yapmayı ihmal etmiyor.

Türkiye'ye de bu yönetsel hesabın bir ucunda tamponluk yapmak düşüyor. Elbette Ankara hem göçmen nüfus içinde daha rahat bir şekilde "koruduğu" Suriye'de savaşçıları paralı askerlerinin, hem kendisi de "köle pazarından sanayiye düşeceklerin" hesabını da yapıyor.

■ Gamze Erbil

(*) Eylül ayının ilk haftasında Fransa'nın faşist Ulusal Cephe partisinden Marine Le Pen bu başlıkta verilen bir açıklama yaptı ve "nüfusunun yaşlı olduğunu düşünen Almanya, ucuz işgücü arıyor ve kitlesel göçten bu yönde yararlanmak istiyor" şeklinde konuştu.

Bir takım 'sayılar'

* Macaristan'dan Avusturya'ya otobüsle, ardından Almanya'ya trenle geçmek üzere Akdeniz'den Avrupa'ya ulaşmaya çalışan göçmenlerin 2 bin 600'den fazlası bu yıl öldü.

* Türkiye'de 25 bin insan kaçakçısının olduğu söyleniyor.

* İnsan kaçakçıları bir göçmenin Avrupa'ya ulaşması için 1200 avro, doğrudan Almanya'ya ulaşması için 6000 avro istiyor.

* Türkiye'deki 2,2 milyon Suriyelinin önemlice bir bölümü para biriktirerek Avrupa'ya (özellikle Almanya'ya) göç etmeyi hesaplıyor. Bunun için en az bir yıl çalışmaları gerektiğini söylüyorlar. Türkiye'deki Suriyelilerin sanayi bölgelerinde 300-400 lira gibi ücretler karşılığında çalıştıkları da biliniyor.

KEMAL OKUYAN

“BALIK BAŞTAN, STRATEJİDEN KOKUYOR VE DEVAMI GELİYOR. HER ÖN HEDEF YA DA ARA UĞRAK KENDİ İTTİFAK SİSTEMİNE, KENDİ ARAÇLARINA SAHİPTİR DOĞAL OLARAK. SOSYALİZM HEDEFİ EL ÇABUKLUĞUYLA DEVRE DIŞI BIRAKILDIKTAN SONRA, SINIRSIZ BİR ÖZGÜRLÜK ELDE EDİLMEKTE VE HERKES AYNI ANDA DOST VE DÜŞMAN OLARAK TANIMLANABİLMEKTEDİR. HERKESLE DOST OLABİLEN BİR DEVRİMCİ HAREKET, AHLAKEN DÜŞÜKTÜR.”

Devrimci mücadelede

İşçi sınıfı iktidarını, sosyalist devrimi hedeflemeseydi, komünist partiye ihtiyaç olmazdı. Bunu sık sık vurgulamakta haklıyız. Çünkü siyasi iktidar, önündeki bir dizi engelin temizlenmesiyle ulaşılabilecek bir nihai uğrak değil, bütün mücadele başlıklarının içine sinen temel bir perspektiftir.

Dolayısıyla, komünistler, her sorun, her an, verili güç dengeleri ne olursa olsun, sermaye egemenliğini sona erdirme iradesi ile hareket ederler.

Bu anlamda fazlasıyla hedef belirlenimlidirler.

Peki pragmatist?

Reel politikaya yakınlık evet ama “pragmatist” hayır. Komünistler pragmatist değildir.

Daha açık bir ifadeyle, komünistler devrim ve iktidar vurgusu yaparken, siyaseti bu hedeflere ulaşmak için kat edilmesi gereken dolambaçlı yollar manzumesi olarak görmez, bu anlamda faydacı bir siyaset kültürünü savunmazlar.

Çünkü devrim mücadelesi, dün-bu-gün-yarın bütünlüğünün yeniden ve yeniden üretilmesidir. Çünkü devrim mücadelesi araç ve amaç arasında mutlak bir ayrımı olanaksız kılmaktadır. Çünkü devrim mücadelesi öz ve biçim arasında asgari bir uyum tutturmadan başarıya ulaşamaz.

Komünistlerin yaklaşımı budur.

Sürekli eleştirdiğimiz “aşamacı” eğilimler, istemeden de olsa, farklı bir siyaset kültürünün sola yerleşmesine, giderek de onu çürütmesine yol açmıştır.

Nedir aşamacılık?

Aşamacılık, sosyalist iktidar öncesinde her bir ülkede emekçi sınıfların ulaşması gereken ön hedefler olduğu, öncelikle bu hedeflere odaklanılması gerektiğini söyler.

Farklı ülke ve zamanlarda toprak reformu, parlamenter rejime geçiş, demokrasi, barış, bağımsızlık, ulusal kurtuluş, ileri demokrasi gibi hedefler kondu sosyalizmin önüne. Burjuvazinin henüz iktidarını sağlamlaştırmadığı, hatta bazı ülkelerde burjuva devrimi henüz barutunu atmadığı dönemlerde aşamacılığın bir mantığı vardı. Şimdi hiçbir biçimde yok.

Aşamacılık artık çürütmekte, siyaseten ahlaksızlaştırmaktadır.

Aşamacılık, sosyalizmsiz bir sol anlamına gelmektedir. Demokrasi ya da barış ya da bağımsızlık ya da ulusal kurtuluş ya da özgürlük...

Böyle bir şey yok ki. Bunun olanaksızlığı bilimsel bir veri. Kapitalizm tek tek bütün bu “aşama”ları dışlayan bir sistem. Gerçek karşılığı olmayan ve yalan üzerine kurulu bir strateji, nasıl çürütmesin ki?

Balık baştan, stratejiden kokuyor ve devamı geliyor. Her ön hedef ya da ara uğrak

KOMÜNİSTLER DEVRİM VE İKTİDAR VURGUSU YAPARKEN, SİYASETİ BU HEDEFLERE ULAŞMAK İÇİN KAT EDİLMESİ GEREKEN DOLAMBAÇLI YOLLAR MANZUMESİ OLARAK GÖRMEZ, BU ANLAMDA FAYDACI BİR SİYASET KÜLTÜRÜNÜ SAVUNMAZLAR.

kendi ittifak sistemine, kendi araçlarına sahiptir doğal olarak. Sosyalizm hedefi el çabukluğuyla devre dışı bırakıldıktan sonra, sınırsız bir özgürlük elde edilmekte ve herkes aynı anda dost ve düşman olarak tanımlanabilmektedir.

Herkesle dost olabilen bir devrimci hareket, ahlaken düşüktür.

Daha da vahimi, bugün Türkiye’de aşamacılık devrime giden yolun önünü dikey değil yatay engellerle kesmiş durumdadır. Bir yanda barış mücadelesi, bir yanda Kürt ulusal kurtuluşunun gerçekleşmesi için mücadele, bir yanda demokrasi mücadelesi, bir yanda bağımsızlık mücadelesi, bir yanda özgürlük mücadelesi, bir yanda aydınlanma mücadelesi...

Bunların hepsini aynı anda düşünen, birden fazla cephede mücadeleyi marifet gibi savunular var. Bu kavramların hepsine bir değer biçebilirsiniz elbette; sosyalizm hedefine içerirseniz...

hedef her şey midir?

Oysa bunların her biri stratejik hedef durumuna getirilmiştir.

Bağış mücadelesinde müttefik bugün liberaller, PKK ve ikna edilmiş AKP'dir.

Kürt ulusal kurtuluşu mücadelesinde bugün müttefik PKK ve Kürt unsurunu kabul eden uluslararası güçlerdir.

Demokrasi mücadelesinde bugün müttefik liberaller, mağdur cemaatler, batılı devletlerdir.

Bağımsızlık mücadelesinde bugün müttefik Kemalistler, Avrasya ekseninde kümelenmiş ülkelerdir.

Özgürlük mücadelesinde bugün müttefik tüm "muhalefet"tir.

Aydınlanma mücadelesinde bugün müttefik Kemalistlerdir.

Bunların hepsini aynı anda yapmaya çalışan solcular mevcut.

Buradan gerçekten hiçbir şey çıkmaz, ahlak da çıkmaz. Gelinen noktada cemaatçilerle ortak platformlara giren mi ararsınız, ağırlıklı gündem neyse ona göre kıyafet giyen mi, Rojava'ya yerleşen ABD askerlerine iyimserlikle bakan mı...

Bu tablo vahimdir ve sadece stratejik bir doğrultma, programatik bir müdahale ile düzelmez. Anlaşıyor ki, biçimle, araçlarla ilgili radikal bir hesaplama gidilmeksizin önümüzü açamayacağız.

Komünist Parti, "yeni bir ahlak" dedi, şimdi bunun unsurlarını geliştiriyor. Yeni bir siyaset kültürünü, onu var edecek tek özne olan komünistler güçlendirmeli, yaymalı, kirli siyasetle hesaplaşmalıdır.

"Kirlenmeden siyaset yapılmaz" önermesi doğru okunmalıdır. Burada kir risk almaktır, burada kir emektir, burada kir mücadeledir, burada kir steril ve sadelikten uzak bir iklimde yola devam etme iradesidir. Ve tersi de geçerlidir, "kirlenmeye meydan okumadan devrimci siyaset yapılmaz".

Sahtekârlık, ikiyezlülük, yalancılık, dedikoduculuk, rüzgâr gülü misali her gün başka bir yöne dönmek, nabza göre şerbet vermek, herkese mavi boncuk dağıtmak... Bu kirden uzak durulmalıdır.

Komünist Parti'nin ilan ettiği KİRLİ SİYASETİ REDDEDİYORUZ belgesi bu gözle okunmalı, gereken yapılmalıdır.

Devrim stratejisi nedir?

"Marksizm-Leninizm, hedef belirlenimli bir teoridir; düzeyici, sadeleştirici ve dedüktiftir ve onun standartları vardır.

Emek-sermaye çelişkinin her sorun ve konjunktürde temel çelişki olarak merkeze yerleştirilmesi gerektiği örneğin...

Sömürücü sınıflardan ideolojik ve siyasal açıdan mutlak bağımsızlık gerektiği örneğin...

İşçi sınıfının, genel olarak emekçi halkın siyasal yetersizliklerinin bir öncü örgütlenme ile kapatılması gerektiği örneğin...

Devrimci mücadelede kullanılacak yöntem ve araçların devrim hedefine içkin olan siyasal, ideolojik ve etik değerler dışında hiçbir sınırlamaya tâbi tutulamayacağı örneğin...

Çok genel gözükse de bu sıralananlar, daha şimdiden sayısız pozisyon alışı sorgulamamızı, dışlamamızı gerektirecek bir kapsama alanına ulaşıyor.

O halde bir devrim stratejisi, güçler dengesini işçi sınıfı lehine değiştirmeyi gözetken adımlar silsilesi olarak değil, siyasi iktidar hedefine ulaşmaya dönük siyasi-ideolojik müdahaleler sistematığı olarak görülmelidir. İkisi arasındaki fark tahmin edilenin de ötesindedir. Sözgelimi, işçi sınıfına bazı açılardan soluk aldırarak, sendikal hak ve özgürlükleri genişleten, burjuva parlamenter sistemde emekçi halka alan açan bir burjuva hükümet, güçler dengesini işçi sınıfı lehine değiştireceği gerekçesiyle, komünist hareket tarafından pekâlâ desteklenebilir. Buna karşılık, kalkış noktası sosyalist iktidar olan bir özne aynı hükümeti "düşman" olarak da tanımlayabilir. Takınılacak tutumla ilgili ayrıntılar bir yana, komünistlerin yaklaşımı, ikincisidir. Sosyalizm mücadelesi, işçi sınıfının adım adım güçlendiği ve yeni mevziler elde ettiği bir seyir hiçbir zaman izlemez.

Neden izlemez?

Çünkü devrim, tarihsel olarak mutlak anlamda gerici ve çürümüş bir düzen haline gelen kapitalizmin krizinin yoğunlaştığı ve sermaye egemenliğinde derin çatlak ve boşluklara yol açtığı bir anda gerçekleşir. Dolayısıyla her bir ülkede komünist partileri, birbirine benzeyen ve evrensel bir "güçlenme" stratejisiyle mutlu sona ulaşamaz; öncü parti sermayenin çarkının teklediği, arıza yaptığı noktaya çomak sokmaya odaklanmak, bu işlem için hazırlanıp güçlenmek durumundadır.

Devrimci bir strateji tam da buraya oturur; "bu ülkede devrim hangi fay hatlarında olgunlaşır, bu fay hatlarına yerleşmek, orada tetikleyici bir unsur olabilmek için ne yapmak gerekir" sorusuna yanıt verir."

(Stratejik düşünmenin zamanı mı?, Gelenek 127, Kasım 2015)

Renault işçisi hesap bozuyor

YEDİ AY ÖNCE BAŞLAYAN METAL DİRENİŞİNİN AMİRAL GEMİSİ RENAULT FABRİKASINDA KIRAN KIRANA BİR MÜCADELE DEVAM EDİYOR. PATRON SENDİKASI MESS 12 EYLÜL'DEN BU YANA KENDİSİNE KESİNTİSİZ HİZMET EDEN TÜRK METAL'İ TOPARLAMAYA ÇALIŞIRKEN, RENAULT İŞÇİLERİNİN BİR TÜRLÜ KIRAMADIĞI ÖRGÜTLÜLÜĞÜ, BÜTÜN HESABI BOZUYOR.

Geçtiğimiz hafta bir kez daha Renault işçilerinin eylemlerine tanık olduk. Eyleme, Türk Metal'in işyeri sendika temsilcilerinin üretim alanlarında dolaşmaya başlaması neden oldu. Mayıs ayından bu yana fabrika içindeki odalarından çıkamayan Türk Metal temsilcileri, böylece yeniden faaliyete geçmeyi ve işçiler üzerinde baskı kurmayı amaçladı.

Bu hamleye karşı Renault işçileri bir haftadır, Türk Metalcilerin imalat alanına her adım attıklarında ıslıklar ve alkışlarla fabrikayı inletiyor. Çoğu noktada üretim de önemli ölçüde aksıyor. İmalat alanında süren bu protestolar yemekhaneye taşınıyor. Vardiya çıkışlarında toplu yürüyüşler yapılıyor.

METALCİNİN YILI

2015 yılı sektörde en etkili işçi eylemlerinin yaşandığı yıl olarak tarihe geçecek. Kısaca hatırlamakta yarar var. Senenin başında DİSK'e bağlı Birleşik Metal Sendikası'nın örgütlü olduğu 42 fabrikada 15 bin işçi için süren grup toplu iş sözleşmesi grevle sonuçlanmıştı. 29 Ocak'ta başlayan bu grev bir buçuk gün sonra Bakanlar Kurulu kara-

rıyla kaldırıldı. AKP'nin greve müdahale edip patronların imdadına yetişmesine rağmen MESS, bu süreçte önemli yara aldı. Grevi göze alamayan bir dizi işletme MESS'ten ayrıldı. Kalanların tamamına yakınında ise işçiler MESS'in dayattığı sözleşmenin üzerinde haklar olarak mücadeleden kazanımla çıktı.

Sonra MESS bir başka fabrikada, Bosch'ta, Türk Metal ile grupta imzaladığı sözleşmenin oldukça üzerinde bir artış öngören sözleşme imzalamak zorunda kalınca bu sefer Renault işçileri ayaklandı. Nisan ayında eylemler başladı. İşçiler bu eylemlerde üç talep dile getirdiler: "Türk Metal gidecek, ücrette iyileştirme yapılacak, eylemler nedeniyle kimse işten atılmayacak."

Hareket Renault'dan başladı, Tofaş'a sıçradı. Ardından Bursa'daki diğer önemli otomotiv yan sanayi fabrikalarına yayıldı. Kısa bir süre içinde Kocaeli, Ankara, İzmir, Eskişehir'de bulunan sektördeki diğer fabrikalarda da işçiler eylemlere başladı. Renault, Tofaş, Ford, Türk Traktör, Coşkunöz, Mako, Ototrim, DJC, ORS başta olmak üzere, birçok fabrikada şalterler indi. Türkiye'nin bu büyük sanayi kuruluşlarında

yıllar sonra işçiler ile patronlar, iki ayrı sınıf üretim alanında karşı karşıya geldi.

DUVAR SALLANDI

Eylemleri durdurmaları için işçilere toplu sözleşmenin haricinde ek ödemeler yapıldı. Önce MESS, doğrudan kendi kasasından işçi başına net 1000'er lira ödeme yaptı. Ardından üç yıla yayılacak şekilde toplam 3500 lira brüt ek ödeme yapılacağı açıklandı. Ödemeler sadece eylem yapan işçilere değil, işkolunda grup sözleşmesi kapsamında bulunan tüm işçilere verildi. Bu yaklaşık 120 bin işçi demek, patronların canının oldukça sıkıldığı ortada. İşçiler patronlara kesenin ağzını açtırmış oldu.

Ama patronların canını sıkıran sadece kasadan çıkan bu para değil. Diğer yandan metal patronlarının işçileri denetim altında tutmak için kullandığı Türk Metal de önemli yara aldı. On binlerce işçi bu sendikadan istifa etti. Birkaç ay sonra yeniden bu sendikaya dönüşler olsa da Türk Metal, eylemin yaşandığı fabrikaların hiçbirinde denetimi tam anlamıyla sağlayamadı.

İşçiler bu ek ödemeleri, talep ettikleri gibi saat ücretlerine yansıyacak şekilde alamadılar ve

**ŞİMDİ TÜM
FABRİKALARDA
İŞÇİLERİ SABIRLI
BİR ÇABAYLA YAN
YANA GETİRMEK
İÇİN ADIMLAR ATMA
ZAMANI. FABRİKA
KOMİTELERİ KURMAK,
KİMİ FABRİKALARDAKİ
ÖNCÜ İŞÇİLERİ BİR
ARAYA GETİRMEK
HEM MÜMKÜN, HEM
ZORUNLULUK.**

Ford ve Enpay'da davalar kazanıldı

Mayıs ayında başlayan direnişlerin ardından işten atılmaların yaşandığı fabrikalarda işçilerin açtıkları işe iade davalarında da sonuçlar çıkmaya başladı. Enpay işçilerinin 23 Kasım'da Kocaeli'de görülen duruşmasında mahkeme sendika seçme özgürlüğünün ihlal edildiğine hükmetti ve 55 işçi için "işe iade ve sendikal tazminat" kararı verdi. Enpay işçileri Türk Metal'den istifa edip Birleşik Metal'e üye olmuşlardı.

Yine Kocaeli'de bir diğer fabrika Ford'da, üretimin durmasının ardından işten atılan işçilerin açtıkları davalar parça parça görülüyor. 30 Kasım tarihinde görülen duruşmada 14 işçi için sendikal nedenle işten çıkarılma ve işe iade kararı çıktı. Diğer işçilerin davaların önümüzdeki günlerde devam edecek. Diğer fabrikalarda da işten atılan işçilerin açtıkları işe iade davaları devam ediyor.

Türk Metal'den tamamen kurtulamadılar belki ama her bir fabrikada yan yana geldiklerinde nasıl bir güce sahip olduklarını gerçek anlamda görmüş oldular. Örgütlü hareket edebilme yeteneği kazandılar. MESS-sarı sendika-devlet duvarını salladılar.

GÖZLER RENAULT'DA

Patronların kendi fabrikalarında, geçmiş dönemlerin "huzur ortamını" yeniden tesis etmiş olduklarını söylemek mümkün değil. Söylediğimiz gibi MESS, Türk Metal'i fabrikalarda yeniden toparlamaya çalışıyor, ancak mutlak hegemonya kurulabilmiş değil. Renault'da Birleşik Metal 4 bine yakın Renault işçisini örgütledi. Tofaş'ta ise çoğunluk Çelik-İş'e geçmiş görünüyor. Mayıs-Temmuz arası hareketli olan fabrikalarda işçiler birbirleriyle iletişim halinde ve yeniden bir hareketin başlaması, patronlar dahil kimseyi şaşırtmayacak.

Renault, eylemlerin başından itibaren hep önemli bir yerde durdu. Diğer fabrikalardaki işçiler "amiral gemisi" diye adlandırdılar fabrikayı. Aradan yedi ay geçmesine rağmen patronlar bu kaleyi dağıtamadı. Hatta Renault işçileri tam zamanında, MESS Türk Metal'i yeniden toparlamaya başlamışken adım attılar ve yeni bir sendikada, BMİS'te güçlerini toplama kararı aldılar. Temmuz ayından bu yana yaklaşık 4 bin Renault işçisi BMİS'e geçmiş durumda. Bu sayede Mayıs ayına göre daha sağlam bir iç örgütlülüğe ulaşmış haldeler. Komiteler çalışıyor, temsilci seçimleri yapılacak. İlk defa eğitim alıyorlar. Fabrikadan Türk Metal'i fiilen atmak üzereler.

Renault işçilerinin bu mücadelesi 2017 yılının Eylül ayına kadar devam edecek. Zira Türk Metal'in işyerinde geçerli olan sözleşmesinin yürürlüğü bu tarihte sona eriyor.

Diğer fabrikalarda ise hayat patronlar için hiç de geride bıraktığımız yıllardaki gibi değil. Çoğunda Türk Metal'e dönüş yaptırılmış olsa bile, onlarca fabrikada binlerce işçinin gözü kalede, yani Renault'da.

Şimdi tüm bölgelerde metal fabrikalarında işçiler Renault'daki bu yeni evreyi yakından takip ediyor. MESS'in, Türk Metal'in ve devletin özellikle Bursa'da yakın takibe aldığı fabrikalarda öncü işçiler köşelerine çekilmiş durumda değil. Fabrikalar hareketli. Arayış ve örgütlenme çabaları kesintisiz devam ediyor. Mayıs eylemlerinin ardından bir dizi fabrikada işten çıkarma saldırısına rağmen MESS ve temsil ettiği patronlar ile Türk Metal için tehlike geçmiş değil.

Şimdi tüm fabrikalarda işçileri sabırlı bir çabayla yan yana getirmek için adımlar atma zamanı. Fabrika komiteleri kurmak, kimi fabrikalardaki öncü işçileri bir araya getirmek hem mümkün, hem zorunluluk. Asgari ücrette Ocak ayında yapılacak 300 liralık artışın da yarattığı beklenti bu mevcut hoşnutsuzlukla birleşiyor ve bu yılki biriken mücadele deneyiminin üzerine geliyor. Metal işçileri, iyi bir önderlikle sermaye karşısında kalıcı mevziler elde edebilecekleri bir döneme giriyor.

METALİSÇİSİ
#DİRENİŞTE

HEM PATRONLA HEM DE SENDİKAYLA MÜCADELE

Mersin'de Şişecam'a bağlı Paşabahçe, Anadolu Cam ve Trakya Cam'da fırın kapatma gerekçesiyle 200'e yakın işçiyi işten atma kararı alınca işçiler işyerini terk etmeme eylemi başlatmıştı. İşyerinde yetkili Kristal İş Sendikası'nın Şişecam yönetimiyle yaptığı görüşme ile eylemin bitirilmesi konusunda anlaşması işçilerin öfkesine neden oldu. Sendika başkanı Bilal Çetintaş'ın açıklama yapma isteğine karşın işçiler sendika başkanını "bizi sattınız, hainler" diyerek konuşturmadı.

Bilal Çetintaş, Anadolu Cam Fabrikası'ndan 49, Paşabahçe fabrikasından ise 31 kişinin kendi isteğiyle ayrılmayı kabul ettiğini, işverenin Paşabahçe'den ek olarak 27 kişiyi daha atmak istediğini ve atılan işçi sayısının 107'ye yükseldiğini söyledi.

İşçiler sendikadan kararına rağmen, kendi isteği dışında işten atılan 27 işçinin geri alınması için eylemlerine devam ediyor. İşlerine dönmek isteyen işçilere, vardiya çıkışlarında diğer işçiler de destek veriyor.

Direnişte olan işçiler, öncesinde üç fırında 600 işçi çalışırken şimdi iki fırında 400 işçi çalıştığını, işten çıkarmalar ile işçi sayısının daha da azaltıldığını ve üstelik yeni fırın açmayı planladıklarını düşünmelerine rağmen bunu yaptıklarını söylüyor.

Cam işçileri, Mersin'de direnen işçilere destek olmak amacıyla diğer illerde de dayanışma eylemleri düzenliyor. Direnişin bir ayı dolarken işçiler sendikadan kendilerini yalnız bıraktığını, seslerini duyurmak istediklerini ve mücadeleyi kazanana kadar sürdürmekte kararlı olduklarını ifade ediyor.

TAKSİT TAKSİT ALİNTERİ...

Soma Kömür İşletmeleri AŞ'de çalışan 2 bin 832 maden işçisi bir yıl önce 30 Kasım günü cep telefonlarına gelen mesajla işsiz kaldıklarını öğrenmişti. Bir yıl önce işten çıkarma kararı büyük tepkiye neden olmuş, AKP Hükümeti ve şirket, tazminatların en kısa sürede ödeneceğini açıklamıştı. Ancak madencilerin işten çıkartılmalarının üzerinden bir yıl geçmesine rağmen, 2 bin 832 madenciye, 7 Haziran seçimleri öncesinde alacakları tutarın tek taksiti ödendi. Geri kalanların da yine aylık ödemeler halinde hesaplara yatırılacağı açıklanmıştı.

Maden-İş Sendikası ile Soma Kömür İşletmeleri A.Ş. arasındaki protokole göre, tazminatların, 24 taksite bölündüğü ortaya çıktı. Bunun ilk taksitini alan işçilerin geriye kalan 23 taksitinin ise ne zamanlar ödeneceğine dair, bir zaman konulmadığı öğrenildi. İşçiler şimdi, şirketin, toplam 34 milyon 195 bin 720 lirayı bulan tazminatı, 23 taksitte ödemesini bekliyor.

Yöneticilerinin 301 maden işçisinin ölümü nedeniyle yargılandığı şirketin, işçilerin tazminatlarını ödemek için devletten saha beklediği söyleniyor. Şirket bu sahalan işleterek elde ettiği kazancı işçilere yapacağı ödemeler için kullanacağını iddia ederken yeni bir maden sahasının kendisine peşkeş çekilmesi fikrinin üzerini örtüyor. Bu arada işçilerin çoğu işsiz ve geçimlerini sağlamak için borçlanmak dışında alternatifleri yok.

Evrim, Bilim ve Eğitim Sempozyumu 10 Yaşında

TÜBİTAK DARWİN'Lİ DERGİ KAPAĞINI SANSÜRLEYİP, POPÜLER BİLİM KİTAPLARINI "YERLİLİK VE KÜLTÜREL UYUM" KRİTERLERİNE UYMADIĞI GEREKÇESİYLE TOPLATIRKEN, GENÇLER AKIN AKIN ÜLKENİN DÖRT BİR YANINDAN YOLA ÇIKIP EVRİM KURAMINI ÖĞRENMEYE GELİYOR VE HER SEMPOZYUMDA UMUDUMUZ TAZELENIYOR, HEYECANIMIZ ARTIYOR.

19-20 Aralık 2015 tarihlerinde Boğaziçi Üniversitesi'nde beşinci düzenlenecek olan Evrim, Bilim ve Eğitim Sempozyumu 10. yılına giriyor. 2006'dan bugüne kadar binlerce katılımcının takip ettiği sempozyumu, ülkemizdeki en geniş katılımlı popüler bilim etkinliği olarak tanımlamak yanlış olmaz. Türkiye'de evrim karşıtlığının son 10 yılda yükselişe geçmesiyle evrim sempozyumlarının gördüğü ilginin yıldan yıla artması arasında sıkı bir bağlantı bulunuyor. Eğitimleri sırasında bilimsel bilgiden mahrum kalan öğrenciler hem merak, hem de gerici baskılara tepki olarak evrim kuramına büyük ilgi gösteriyor.

EVİRİM KARŞITLIĞININ GEÇMİŞİ

Ülkemizde evrim kuramına yönelik saldırıların uzun bir geçmişi var ancak müdahalelerin özellikle 1980 sonrası yoğunlaştığı görülüyor. 1985 yılında dönemin Milli Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler, ABD'de faaliyet gösteren Yaratılış Araştırmaları Enstitüsü (Institute of Creation Research-IRC) ile bağlantıya geçerek, enstitü tarafından hazırlanmış olan kitapların Türkçeye çevrilmesini ve Türkiye'deki öğretmenlere dağıtılmasını sağlıyor. Aynı dönemde lise biyoloji müfredatına evrim kuramının yanı sıra yaratılış görüşü de ekleniyor. 2000'li yıllar boyunca da yaratılış görüşünün ağırlığı artarken, evrim kuramına ayrılan kısım gittikçe kısıltılıyor.

Üniversite Konseyleri Derneği kuruluştan itibaren evrim kuramının öğretilmesine, bu alanda yapılan araştırmaların yaygınlaşmasına ve toplumsallaştırılmasına büyük önem veriyor. Önümüzde iki mücadele başlığı var: Bilimsel düşüncüyü toplumsallaştırmak ve bilim düşmanı saldırıların karşısında durmak. Evrim, Bilim ve Eğitim Sempozyumları bu aydınlanma mücadelesinin ayaklarından birini oluşturuyor.

Evrim, Bilim ve Eğitim Sempozyumlarının en önemli özelliği, evrimi sadece laboratuvar araştırmalarının sonuçlarına ya da bilimsel makalelere sıkıştırmaması. Evrim kuramının diğer bilimsel kuramlar-

Sempozyum oturumları:

- İnsan nasıl insan oldu?
- Eğitim deneyimleri içinde evrim
- Ekoloji ve evrim
- Evrimsel genetik
- Kuşların evrimi
- Tarih içinde evrim kuramı

dan çok daha ciddi boyutlarda gerici saldırılara maruz kaldığı biliniyor. Bu müdahalelerin ardından sosyal ve siyasi nedenleri ele alması, yaşamın tarihini anlamının toplumların gelişimleri açısından önemine vurgu yapması ve bu bağlamda bilimsel düşünceye sahip çıkan bir aydınlanma mücadelesine çağrı yapması sempozyuma ayrı bir önem katıyor.

EVİRİMİ SAVUNUYORUZ

Evrim kuramına yönelik saldırıların ve bunlar karşısında evrimi savunmamızın birçok nedeni bu-

lunuyor. Öncelikle evrim kuramı yaşam bilimlerinin mihenk taşı. Evrimsel biyolojinin birleştirici gücü olmadan biyoloji alanında elde edilen sonuçları bütünlüklü bir şekilde değerlendirmek mümkün değil. Bunların yanı sıra fizikten psikolojiye birçok farklı disiplinde evrim kuramından yararlanılarak yeni yaklaşımlar geliştirilebiliyor. Günlük hayatımızda da tıptan tarıma bu alandaki çalışmaların somut çıktılarından faydalanabiliyoruz. Ama en önemlisi, kuramı onlarca yıldır süren saldırıların hedefi haline getiren özelliği ise doğaya ve insana yaklaşımı kökten değiştirmiş olması. Kopernik ile dünya evrenin merkezi olmaktan çıkarken Darwin'in Türlerin Kökeni eseri ile de insan dünyanın merkezindeki yerini kaybetmiştir. Canlılığın, daha da çarpıcısı insanın varlığı tanrısal özelliklerinden arınarak maddi zemine kavuşmuştur. Ama dahası da var! Kuram bununla da yetinmeyip, tarihselci yaklaşıma da büyük katkıda bulunmuştur. Evrenin, üstünde yaşadığımız gezegenin, yaşamın ve insanın bir tarihi vardır. Ve bu tarih bize değişimi göstermektedir.

Yukarıda sayılan nedenlerle, son 10 yıldır üniversitelerde bilim dışı, evrim karşıtı toplantılar düzenlenirken, topluma karşı sorumluluk duyan bilim insanları bilimsel düşüncüyü yaygınlaştırmaya çalışıyor. Türkiye'de evrim eğitim sisteminden dışlanırken eğitimciler evrimi "nasıl öğretilir?" diye tartışıyor. TÜBİTAK Darwin'li dergi kapağını sansürleyip, popüler bilim kitaplarını "yerlilik ve kültürel uyum" kriterlerine uymadığı gerekçesiyle toplatırken, gençler akın akın ülkenin dört bir yanından yola çıkıp evrim kuramını öğrenmeye geliyor. Ve her sempozyumda umudumuz tazeleniyor, heyecanımız artıyor.

■ Iraz Akış - V. Evrim, Bilim ve Eğitim Sempozyumu Düzenleme Komitesi Üyesi

Bilim Kurulu üyelerinden görüşler

Gericiğin toplumun tüm dokusuna, hatta sol ideolojiye bile yayıldığı bir dönemde derin bir nefes aldığımız yerlerden biri oldu Evrim Sempozyumları. Binlerce kişinin eğitildiği (bu sözcüğü bilerek kullanıyorum) benzeri başka bir toplantı yok sanırım dünyada. Sıkça tekrar ettiğim gibi, ÜKD başka hiçbir iş yapmayıp, sadece iki yılda bir bu sempozyumları düzenleyeydi bile, en başarılı örgütlerden birisi sayılabilirdi. -Prof. Dr. İzge Günel

"Evrim, Bilim ve Eğitim Sempozyumları" yıllardır gericileştirilmeye çalışılan eğitim sistemimizde inatla yakılan bir ışık olarak yol göstermeye ve çevresini aydınlatmaya devam edecek. Bu ışığı güçlendirmek ve sürekliliğini sağlamak hepimizin ortak görevidir. -Prof. Dr. Hasan Erol Eroğlu

Dilek, temenni ve mega projeler...

Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım

HÜKÜMET PROGRAMI'NA MEGA PROJELER DAMGA VURDU. SANAYİDE DÖNÜŞÜM KONUSUNUN HÂLÂ "PLANLAMA" AŞAMASINDA OLDUĞU, ULAŞTIRMA PROJELERİNİN BÜYÜMENİN SÜRÜKLEYİCİSİ OLMAYA DEVAM EDECEĞİ DİKKAT ÇEKİYOR.

Ahmet Davutoğlu tarafından 25 Kasım 2015 tarihinde açıklanan 64. Hükümet Programı'nda 2023 Vizyonu, 10. Kalkınma Planı, Dönüşüm Programları, Sanayi Stratejisi gibi temel belgelerde yer alan tüm hedeflere değiniliyor. İmalat sanayinin GSYH içindeki payının artırılması, otomotiv, makine, havacılık gibi ileri teknoloji sektörlerin payının yüzde 25'lerden yüzde 40'a çıkarılması, ithalat bağımlılığının azaltılması, bilgi ve iletişim teknolojilerinin geliştirilmesi gibi hedefler sıralanmış. Ancak kendi içinde tutarsızlık ve bir "yığın"ı tekabül eden bir dizi hedefte ilerleme durumuna ilişkin bir değerlendirme Program'da yer almıyor. Bu bağlamda hedeflerde herhangi bir revizyon ya da detaylandırma çabasına da rastlanmıyor. Üçüncü yılını dolduran Kalkınma Planı ve bir yıl önce açıklanan dönüşüm programları hâlâ büyük oranda kâğıt üzerinde bulunmaya devam ediyor.

Kalkınma Planı'nda orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerin imalat sanayi üretimi içindeki payının yüzde 40'a ulaşması için belirlenen tarih 2018 idi. 2016 yılına girerken çok az adım atılan bu hedefe ulaşılması imkânsız görünüyor. Ki bu hedef için vazgeçilmez önem taşıyan demir-çelik, kimya gibi sektörlerde kapasite artırıcı, ithalat bağımlılığını azaltıcı, daha ileri sektörleri destekleyen yatırımların kararı bile alınmamış durumda. Bu anlamda söylem bir yana Hükümet Programı'nda "kalkınmacı" bir çerçeveden bahsetmek çok doğru değil. Söylemin sürdürüldüğü ancak ekonomide temel mekanizmanın yine büyük ulaştırma projeleri olmaya devam edeceği dikkat çekiyor.

İhracat pazarları, son gelişmelerle birlikte Rusya'daki zaten zayıf performansın iyice gerileyecek olması da göz önünde bulundurulduğunda orta vadede pek umut vaat etmiyor. Yabancı istihdamının kolaylaştırılması ile Suriyeli mültecilerin işgücüne daha açıktan katılımıyla sermaye sahiplerine avantaj yaratılması, asgari ücret artışının iç tüketimi artırıcı etkisi gibi unsurlar da eklendiğinde ekonomide iç talebin daha kuvvetli rol oynayacağı görülüyor. Ancak bu durum petrol ve diğer emtia fiyatlarının seyri düşünüldüğünde ithalatın uyarılmaya devam edeceğine de işaret ediyor. Tüm bu yapının finansmanı yani gerektirdiği kaynak ise uluslararası ve bölgesel ekonomik-siyasi gelişmelerle yakından bağlantılı.

Program'ın en "gerçekleştirilebilir" görünen hedefleri mega projeler olarak adlandırılan büyük ulaştırma projeleri. Kanal İstanbul, yeni otoyol, duble yol ve demiryolu projeleri, büyük liman projeleri, kent içi raylı ulaşım projeleri, bir dizi proje sayılmış durumda. Bu projeler, değişik ölçeklerde Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan 2016 Yatırım Programı'na da girdi: Örneğin Kanal İstanbul'un deplase yollarının 150 kilometrelik bölümü gibi.

Daha önce bu sayfalarda vurgulandığı gibi AKP iktidarı, "seçmene yatırım" konusunu merkeze koyduğunu, büyük projeler, uyarılmış iç taleple tabanını kısa vadede kendine bağlı tutmayı tercih ettiğini Hükümet Programı ile de ortaya koymuş durumda.

■ Adile Kaya

Mega projeler için ayrı bir yapı

Kanal İstanbul başta olmak üzere mega projeler şu anda Kalkınma Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığı bünyesindeki birimlerde takip ediliyor. Mega projeler için ayrı bir yapı kurulması ve doğrudan reformlardan ve bu tür projelerden sorumlu Başbakan Yardımcısı Lütfi Elvan'a bağlanmasından söz ediliyor. AKP iktidarının duble yollar başta olmak üzere büyük projelere "damga vuran" Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım ile Lütfi Elvan arasında mega projeler konusunda bir güç kavgasının yaşanacağı da öngörülüyor.

Kanal İstanbul: Sadece "siyasetin finansmanı" mı?

Kanal İstanbul için yapılan hesaplamalarda sadece kanalın açılması ve betonlanmasının maliyeti 10 milyar dolar olarak hesaplanıyor. Bu tutar, Üçüncü Havalimanı'nın ilk fazının yatırım tutarına eşit. Projenin bütününe maliyeti, yapım süresi ve dolayısıyla nasıl finanse edilebileceğine ilişkin henüz bir fizibilite çalışması bulunmuyor. Ancak böyle bir projenin hem İstanbul hem de Türkiye'nin bütünü için ekonomik ve kent yapısı anlamında çok büyük değişikliklere yol açacağı da açık. Türkiye'nin en büyük kentinin ideolojik-siyasi koordinatlarında ortaya çıkabilecek değişiklikler ise belki en önemli boyut.

Komünistler Ne okur? Nasıl okur?

ANLAMAK ÖNEMLİYSE, ANLAMANIN İLK ADIMI DA OKUMAKSA, O ZAMAN SIRA "NE OKUMALI"YA GELİP DAYANIR. NE OKURSAK OKUYALIM, BELLİ BİR BÜTÜNLÜĞÜ GÖZETELİM. BİR ORADAN BİR BURADAN OKUMAK YERİNE AMACA DÖNÜK VE PLAN DAHİLİNDE OKUMAYA ÇALIŞMAK HER ZAMAN DAHA VERİMLİ OLACAKTIR. VE DAHA KEYİFLİ...

Komünistler okur... Ortalama insandan, hatta ortalama solcudan daha fazla okur. Çünkü anlamak gerçekten önemlidir. Hem şairin dediği gibi büyük bir mutluluktur, hem de değiştirmek için mecburiyet...

Marx 1845 ilkbaharında, Brüksel'de Ludwig Feuerbach üzerine yazdığı tezlerinden onbirincisinde "filozoflar dünyayı çeşitli biçimlerde yorumlamakla yetindiler, oysa asıl önemli olan dünyayı değiştirmektir" diye yazarken vurguyu haklı olarak "değiştirmeye" yapmış, anlamamanın gereksiz değil yetersiz olduğunu söylemişti. Değiştirmek için anlamak, değiştirmek amacıyla anlamak için çaba harcamak. Bu olmadan mücadele eksikli, yetersiz kalır. Burada, altı çizilen anlama sürecinin merkezine, değiştirme iradesini yerleştirmektedir. İsterseniz ihtiyacını...

Anlamak önemliyse, anlamamanın ilk adımı da okumaksa, o zaman sıra "ne okumalı"ya gelip dayanır. Bu soru, öğrenmeye başlayan herkes için en temel sorunlardan biridir. Yeni başlamanın heyecanıyla her gün bir yere saldırılır. Her dostun, arkadaşın, yoldaşın elindeki kitap güzeldir, dahası önemlidir. Hatta otobüste, vapurda, kantinde birisinin elinde görülen kitaplara kayar gözler haklı olarak. Sonra başlar bir oradan bir buradan okumalar. Bir bu yazar, bir diğeri. Bir o konu, sonra bir başkası. Hem keyifli, hem de eziyetli bir süreçtir bu. Bir türlü bitmez. "Ammma da çok okunacak şey var"dr. Ne çok yazar, ne çok konu... Bitmez. Bitmeyecektir de...

NEREDEN BAŞLAMALI?

Bu sorunun tek bir yanıtı yok, herkes için genel geçer önemli başlıklar vardır elbette ama, hangi başlığa önce soyunmak gerektiği kişiden kişiye, dönemden döneme çok değişiklik gösterir. Parti olmak, partili olmak işi biraz kolaylaştırır. Ne de olsa partinin eğitimleri vardır. Ve onlar belli bir

*"Anlamak,
sevgilim, o,
bir müthiş
bahtiyarlık,
anlamak
gideni ve
gelmekte
olanı"*

Nâzım Hikmet

standardı gözeterek, üstelik belli bir sırayla devam etmektedir. Bu tamam da ötesi?

İşte burada söylenmesi gereken ilk şey şu olmalıdır: Ne okursak okuyalım, belli bir bütünlüğü gözetelim. Bir oradan bir buradan okumak yerine amaca dönük ve plan dahilinde okumaya çalışmak her zaman daha verimli olacaktır. Ve daha keyifli... İlk çağrışımı ne olursa olsun, keyifli olması çok önemlidir bir çalışmanın... Keyif için okunmaz! Ne yanlış cümledir. Sadece keyif için de okunur ama kastedilen bu değil. Bir çalışma, hele görece uzun vadeli, diyelim on kitaplık bir çalışma, birkaç ay... Keyifli hale getirmeden çok zor bir iştir. Bazen sevmeyen de, gerekli olduğu için okunur bazı şeyler, ama konumuz bu değil.

Okumanın ya da burada kastedildiği şekilde bir konuyu çalışmanın keyifli olmasının ilk şartı yalnız olmamaktır. Yani tartışmak. Dostunla, yoldaşınla, bazen uzak ya da yakın başka fikirlerdekiyle tartışmak. Fikirler gibi bilgiler de paylaşılınca güzelleşir, değerli olur. Üstelik en örgütleyici şeylerden biridir bilgi.

Daha içsel olan, yani çalışma planına, okunacakların seçimine dahil olan yön ise bütünselliktir. Bir konuyu anlamak için

gereken genişlikte ve çeşitlilikte okumak, hatta okumakla yetinmemek, aynı konuda, izlemek, dinlemek...

DEVİRİM'İ OKUMAK...

Bundan sonrasını bir örnek konu üzerinden götürmek daha verimli olacak. Diyelim Ekim Devrimi konusunda okuyacağız. Elbette okuma programımıza Lenin'den başlayarak teorik eserleri koyacağız. Lenin'in düşüncesinin oluşumu açısından çok önemli dönemleri kapsayan çalışmaları alacağız. "Halkın Dostları Kimlerdir?" ile başlayabiliriz örneğin sosyalistlerin Narodnik hareketten kopuşunu anlamak için. Sonra Bolşevikleşme sürecinin en önemli yapıtını alabiliriz: "Ne Yapmalı?". 1905 Devrimi kapıyı çaldığında Lenin'in Bolşevikler ile Menşeviklerin devrim programını tartıştığı önemli eseri devreye girecektir: "İki Taktik" kısaltmasıyla anılan kitap. 1905 yenilgisi ve sonrası için onlarca kaynak vardır ve çalışmanın kapsamına göre buraya alınacak kitaplar değişebilir, ama "Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması" mutlaka buraya girecektir. Derken devrim, Lenin'in teorik olarak öngördüğü ama pratik olarak zamanını kestiremediği şekilde, Şubat

Okuma Listesi

- 'Halkın Dostları' Kimlerdir ve Sosyal-Demokratlara Karşı Nasıl Savaşılır?, V. I. Lenin, Sol Yayınları
- Ne Yapmalı?, V. I. Lenin, Sol Yayınları
- Demokratik Devrimde Sosyal-Demokrasinin İki Taktiği, V. I. Lenin, Sol Yayınları
- Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması, V. I. Lenin, Sol Yayınları
- Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi, V. I. Lenin, Sol Yayınları
- Bolşevik Devrimi 1917-1923, 3 cilt, E. H. Carr, Metis Yayınları
- Dünyayı Sarsan On Gün, J. Reed, Yordam Kitap
- Don Kıyısında Hasat, M. Şolohov, Engin Yayıncılık
- Uyandırılmış Topraklar, M. Şolohov, Engin Yayıncılık

bağlamak. Bu açıdan bu okumayı mutlaka Kemal Okuyan'ın "Ne Yapmalı'cılar Kitabı" ile tamamlamak gerekir.

Sonrası... Sonrası için dediğimiz gibi malzeme çok. Başta Lenin'in eşi Krupskaya olmak üzere o dönemi anlatan birçok anı ve roman. O dönemi ele alan dost ve düşman birçok yazarın çalışması var. Ve her birinden öğrenilecek şeyler olacaktır. Yani konu buralara ve başka kitaplara göre genişletilebilir. Ama biz şimdi onlardan değil de biraz da okuma dışındaki uğraşlardan söz edelim.

DEVİRİM'İ İZLEMEK...

Başta yazdığımız gibi bir çalışmanın keyfi, içine katılan malzemenin çeşitliliği ve başka dostların çalışmaya katılmasıyla artacaktır. O zaman işe en kolektif sanat ile devam edebiliriz: Sinema.

Konunun çok işlendiği açık. Doğrudan ya da dolaylı, yandaş veya karşıt birçok açıdan işlendi sinemada Ekim Devrimi. Hemen akla gelenlerin başında Sergey Ayzentayn'ın Ekim'i geliyor. Sonra yukarıda sözünü ettiğimiz iki romanın sinemaya uyarlanmış hallerinden söz edilebilir. Ünlü Sovyet yönetmeni Sergey Bondarçuk hem "Dünyayı Sarsan On Gün"ü hem de "Ve Durgun Akardı Don"u sinemaya uyarladı. Mutlaka izlenmesi gereken bu filmler için tek söylenmesi gereken romanların filmleri seyretmeden önce okunması olabilir. İç savaş yıllarını anlatan bir diğer önemli film olarak Vasilyev kardeşlerin yönetmenliğini yaptığı Çapayev anılabilir.

Müzik bahsine gelince başta Kızıl Ordu Korosu olmak üzere birçok grup ve sanatçının Rus halk şarkıları artık internette bol bol bulunuyor. Onlardan bir seçki bu keyfi tamamlayacaktır.

Teori, tarih, edebiyat, sinema ve müzik... Bu dalların ve belki resim, grafik gibi başka sanatların katılımıyla ele aldığımız konu bizim için bir çalışma olmaktan çıkacak ve bir süre için içinde yaşadığımız bir çevre olacaktır. Böylece tartışmaları sadece anlamak değil onlara dokunmak mümkün olacaktır. Tartışmalarda söz konusu ettiğimiz, taraf olduğumuz ve belki karşı çıktığımız kişi ve olayları çok daha iyi kavramamız mümkün olacaktır. Ve bir de bu çok keyifli olacaktır..

■ Oğuz Kavala

1917'de bir kez daha kapıyı çaldığında, tüm Bolşeviklerden farklı şekilde hazırdır Lenin buna ve yanıtını Petrograd garında verecektir, "Nisan Tezleri" ile.

Bunlar ve başka Lenin yapıtları olacaktır okumamızda ama yetmez. Öncelikle bahsedilen kitapların yazdıkları bağlamı, tartışmaların arka planını anlamak için teorik okumalara mutlaka bir tarih bölümü eklememiz gerekir. Konu Ekim Devrimi olduğunda, E. H. Carr'ın "Bolşevik Devrimi 1917-1923" ilk akla gelen kaynaklardan biridir. Üç ciltlik bu kitabın, ilk cildinin birinci kısmı Rusya'da Marksist hareketin başlangıç yıllarından Ekim günlerine kadarki mücadelenin çok iyi bir özeti içerir. Sosyalistlerin iktidarı alışından sonraki mücadeleyi, iç savaşı ve sosyalist kuruluşu anlamak için üç cildin tamamı programa eklenmelidir.

Çalışmamızın tarih bilgisi ihtiyacını böylece karşıladığımızı varsaydığımızda, bütünlük halen tamamlanmış değildir. Çünkü tüm siyasi başlıklar gibi devrim de, somut insanların anlık adımları, tavırlarıyla, deyim yerindeyse küçük parçalar ile somutlanır. İşte burada devreye edebiyat ve anılar girer. Ekim Devrimi başlığında ise okunabilecek-

ler gerçekten çok. Ama ilk sıraya yazılacaklar elbette olacaktır. Örneğin "Dünyayı Sarsan On Gün". John Reed'in romanı bir anlatısı olan bu kitap, devrimin en sıcak on gününden tanıklıkları ele almaktadır. Ekim Devrimi'ni öncesi ve sonrasıyla, özellikle iç savaş yıllarındaki git gelleri, Don kıyısında yaşayan Kazakların gözünden anlatan dev roman "Ve Durgun Akardı Don" edebiyat meraklıları için vazgeçilmez olsa da, biz Mihail Şolohov'un kolektivizasyonu ve o çerçevedeki sorunları anlattığı "Uyandırılmış Toprak" ve "Don Kıyısında Hasat" isimli romanlarını önereceğiz. Bu iki ciltte bir yandan bir köylü ülkesinde sosyalizmin kuruluşunun nesnel zorlukları işlenirken diğer yandan Bolşevik kadroların mücadele koşulları ele alınmakta ve devrim sürecinin gözümüzde canlanması açısından benzersiz bir deneyim sağlanmaktadır.

Örnek konu olarak seçtiğimiz Ekim Devrimi dilimize en çok kitap çevrilen başlıklardan biri olduğu için birçok başka çalışma buraya eklenebilir ve eklenmelidir. Ancak bağlamı tamamlamak için vazgeçilmez olan bir başka bütünleyici öğeye yer vermek çok önemli. Okuduğumuz konuyu ya da dönemi günümüze ve günümüz mücadelesine

Rusya Putin'den ibaret değil

SON DÖNEMDE DÜNYADA EN ÇOK TARTIŞILAN ÜLKE RUSYA, LİDER İSE PUTİN DESEK İTİRAZ EDEN OLMAYACAKTIR. DIŞARIDAN HER ŞEYE HÂKİM GÜÇLÜ LİDER FIGÜRÜNÜN ARKASINDA YEKPARE BİR ÜLKE VARMIŞ GİBİ GÖRÜNSE DE GERÇEK PEK DE ÖYLE DEĞİL. GÜÇLÜ BİR KOMÜNİST GELENEĞİN OLDUĞU ÜLKEDE SINIF MÜCADELESİ TÜM HIZIYLA SÜRÜYOR.

Bugünlerde Rusya dendiğinde herkesin aklına ilk olarak Devlet Başkanı Putin ve temsil ettiği değerlerin geliyor olması hiç de şaşırtıcı değil. Son günlerde Türkiye ile ciddi bir gerilim yaşayan Rusya'nın daha çok dış politika hamlelerine odaklanılsa da, ülkenin siyasi hayatının Putin'den ibaret olmadığını hatırlamakta fayda var.

Rusya siyaseti denince en az Putin kadar çağrışım yapanın komünistler olması yalnızca ülkenin sosyalist geçmişinden kaynaklanmıyor. SSCB'nin çözülüşüyle her ne kadar işçi sınıfı iktidardan uzaklaştırılmış olsa da, komünist hareket ciddi bir kitle desteğine ve prestije sahip olmaya devam etti. Ülkenin dağılma sonrası tarihi incelendiğinde komünist hareketin bir odağının kesintisiz olarak ikinci büyük siyasi güç olarak kalmayı başardığı dikkat çekiyor. Örnek vermek gerekirse Rusya'nın yasama organı Duma'da Rusya Federasyonu Komünist Partisi (RFKP) şu an toplam 450 sandalyenin 92'sine sahip. Dahası bu parti 90'lı yılların ilk yarısında karşı devrimin zafer bayrağının dalgalandığı yıllarda parlamento seçimlerinde Yeltsin'le rekabet edebiliyor ve 1996'da Başkan-

lık seçimlerinde parti lideri Zyuganov yüzde 40 oranına dek yükselebiliyordu.

Bu noktada sorulması gereken soru komünistlerin 90'lı yılların kapitalist restorasyon operasyonunu nasıl durduramadığı veya Putin'li yıllarda ülkedeki burjuva iktidarına karşı neden ciddi bir tehdit haline gelemediği olabilir. Bu yazının belli bir coğrafyanın komünist hareketine başarı notu verme haddi bulunmuyor. Daha ziyade, çözülüşün ardından komünist hareketin farklı odaklarının nasıl ayrıştığı, bu ayrışmanın siyasi ve programatik motivasyonları ve hangi örgütsel formlarla yola devam edildiği üzerinde duracağız.

ÖLÇEK RUSYA'YA DARALIRKEN

Sovyetler Birliği Komünist Partisi (SBKP) 1991'de dönemin Devlet Başkanı Boris Yeltsin tarafından yasaklandı. Böylece Gorbaçov'la açılan sosyalizmin çözülüş sürecindeki kritik dönemlerden biri geride kalmış oldu. Ancak SBKP'nin yasaklanması komünistleri siyaset sahnesinden silmek için yeterli olmadı.

Rusya'da komünist hareketin devamlılığı SBKP'nin yasaklanmasıyla kesintiye uğramadı çünkü hareketin diri unsurları Gorbaçov'un dejenerasyona uğrattığı partide bulunmakla beraber Rusya ölçeğine daralmış bir KP örgütlenmesinin içinde daha yer aldılar. Bu stratejik bir tercihti çünkü SBKP içerisindeki reformizm karşıtları Sovyet coğrafyasının diğer yerlerine kıyasla Rusya ölçeğinde daha güçlüydüler. Bu nedenle bir Rusya KP'nin kurulması için çalışma yürütüldü. Aynı dönem-

de SBKP'ye bağlı bir Rusya Sovyet Sosyalist Federal Cumhuriyeti KP'si de (RSSFKP) vardı. SBKP'nin ideolojik ve politik dejenerasyonunun etkisi altında olduğu düşünülen bu partiden de bağımsız bir örgütlenme yoluna gidilmesi tercih edildi. Bunlar SBKP içerisinde Gorbaçov'u durdurmaya çalışan Marksist Platform, Bolşevik Platform ve Leningrad'da düzenlenen İnisiyatif Kongreleri'nden adını alan İnisiyatif Hareketi adlı gruplardı.

Bu gruplar, SBKP'nin yasaklanmasının ardından yeni örgütsel formlar kazandılar. Bunlar Bolşevik Tüm-Birlik Komünist Partisi, Rusya Komünist Partisi-SBKP, RKİP ve Rus Komünistlerinin Partisi'dir (RKP). Bunlar Roskomsouz adlı platform altında bir süre birlikte mücadele ettiler. Bu partiler arasında 1990'lı yıllar boyunca işçi hareketliliklerine önderlik etme ve kitlelilik bakımından daha öne çıkan RKİP ve RKP daha sonra birleşti.

Bunlar SBKP'nin yasaklanmasından sonraki birkaç aylık süreç içerisinde kurulurken, RFKP 1993 yılında RSSFKP İkinci Olağanüstü Kongresi adı altında gerçekleştirilen kuruluş kongresiyle siyasi hayatına başladı. Çözülüş sonrasında kurulan tüm partiler, sosyalizmin kurulması ve Sovyetler Birliği'nin yeniden ayağa kaldırılması ve Gorbaçov kliğinin ülkenin başına ördüğü çoraplar konusunda ortaklaşmaktadırlar. Öyleyse bu partileri ayıran neydi?

KOMÜNİST HAREKETİN SADELEŞMESİ

Çözülüşün ardından Rusya'da ortaya çıkan partiler arasındaki ayırım büyük ölçüde Yeltsin'in 1990'ların ilk yarısında attığı kritik adımlar karşısındaki siyasi konumlanışlarına göre şekillenmiştir. Örneğin 1993 yılı Eylül ayında Başkan Yeltsin'in Sovyet döneminden kalma yasama organı olan Yüksek Sovyet'i feshetmesi,

komünist hareket arasındaki ayrımların netleşmesi bakımından çok kritik bir gelişme olmuştur. Bu gelişme karşısında Roskomsyuz çatısı altında hareket eden odak, özellikle RKİP ve RKP, halkın karşı devrime mesafeli duran kesimleriyle birlikte Yüksek Sovyet'i savunarak Yeltsin'in karşısına oldukça sert bir mücadele profiliyle çıktı. Zira Yüksek Sovyet çoktan iğdiş edilen Sovyet sosyalizminden arta kalan ve halk iradesini temsil eden bir semboldü. Roskomsyuz üyesi partiler bazı vekillerle birlikte Yüksek Sovyet binasını fiziksel yollarla savunma yoluna giderken, RFKP'nin ana akım çizgisini temsil eden MK sekreteri Zyuganov'la birlikte hareket eden odak, binanın "şiddet kullanılarak" savunulmasına mesafeli kaldı. Daha da önemlisi RFKP yeni kurulan Federal Meclis seçimlerine katılma kararı aldı. Bu adım karşı devrimin yarattığı kurumsallığın tanınması şeklinde okundu ve sertçe eleştirildi. Roskomsyuz partilerinin ise yeni kurulan meclis ve anayasal değişiklik referandumu için tavrı boykot oldu. Bu odak açısından bakıldığında karşı devrimin kurumsallaşması ve kalıcı hale

gelmesi oyla karar verilebilecek bir konu değildi. Burada tarihsel açıdan dönüşü olmayan bir gerilemenin kesin olarak meşruiyet kazanıp kazanmaması söz konusuydu. Onlar açısından mesele yalnızca birkaç ay önce Rusya Federasyonu Yüksek Sovyet binasının Yeltsin komutasındaki tanklarla teslim alınmasından sonra oluşan siyasi dengelerin "demokrasi" sosuyla süslenmesinin parçası olup olmamaktı.

İzleyen yıllarda RFKP kesintisiz olarak Duma'nın en çok vekile sahip ikinci partisi oldu. Yeltsin'li yıllarda daha sonra RKİP'te devam eden devrimci odak RFKP'yi "uzlaşmacılıkla", RFKP lideri Zyuganov'u da liberal Yeltsin karşısında Rus milliyetçiliğine oynamakla eleştirdi. Putin'li yıllarda Rus kapitalizminin ayağa kalkıp emperyalist dünya sisteminde kendisine yer açmaya başlamasıyla birlikte ülke siyasetinde milliyetçi ideolojinin hegemonik hale geldiği ve Zyuganov'un Putin'le zaman zaman "aynı cephede" bulunduğu pek de haksız bir değerlendirme olmayacaktır.

■ Can Önen

RKİP: Hem destek hem eleştiri...

Rusya Komünist İşçi Partisi (RKİP) Putin yönetiminin sınıf karakteri ve "niyetleri" konusunda isabetli tahliller yapsa bile, güncel siyasi başlıklarda desteğini esirgemiyor.

RKİP, geçtiğimiz ay İstanbul'da toplanan 17. Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Toplantısı'nda yaptığı katkıda Rusya ve Putin yönetimine dair güncel değerlendirmelerine yer verdi. Parti, Rusya'nın kapitalist ve "emperyalist yönelimli" karakteri konusunda net olduğunu ifade ettikten sonra Putin yönetiminin Suriye hükümetine dönük askeri ve siyasi desteğini ve Ukrayna krizi konusunda Donbass'taki ayrılıkçı milislere yardımını olumlu bulduğunu, ayrıca Kırım'ın Rusya Federasyonu'na katılmasını da desteklediğini belirtiyor. Ancak RKİP, Rusya Federasyonu'nun bu tür adımları Sovyet dönemindekine benzer motivasyonlarla atmadığını farkında olduklarını, kapitalist tekellerin çıkarları doğrultusunda hareket eden Rusya'nın ABD ve diğer emperyalist güçlerle "gizli ve kirlili" pazarlıklar içerisinde olduğunu ve bugün yardım ettiği odakları aniden yan yolda bırakmasının hiç şaşırtıcı olmayacağını ifade etmişti.

RFKP'nin aşamalı programı

RFKP'nin siyasi ve programatik çizgisine biraz daha yakından bakacak olursak, partinin ilk kurulduğu yıllarda oyunun kurallarının karşı devrim tarafından belirlendiği yasal ve kurumsal çerçevede mücadele ederek Sovyetler Birliği'ni yeniden toparlama iddiasını taşıdığı söyleyebiliriz. Ancak RFKP bu "radikal iddialarını" demokratik mekanizmalarla sürdürme yaşamadan ve halkın büyük çoğunluğunun rızasına başvurarak gerçekleştirmeyi savunuyordu. Parti programının en çarpıcı özelliği ise aşamalardan oluşuyor olması. Kapitalist Rusya'nın demokratik mekanizmalarının çizdiği çerçevede "banışıl yollarla" iktidara gelme hedefinin vurgulandığı programda, siyasi erke erişikten sonra sosyalizme üç aşamada ulaşacağı belirtilmiştir. İlk aşamada işçi sınıfı iktidarıyla ilgili "öz-yönetimci" vurgular ve kamulaştırma vaadi göze çarparken küçük üreticilerin büyük

sermaye, mafyatik yapılar ve bürokrasi karşısındaki konumunun güçlendirileceği belirtilerek, bir bütün olarak burjuvazinin yok edilmesinin ertelenmesi dikkat çekiyor.

İkinci aşamada işçi sınıfının devlet yönetimine katılımının artırılacağı ancak "üretici güçler yeterince gelişene dek" karma ekonomik modelin devam edeceği belirtilmiş. Sosyalist toplumsal ilişkilerin geliştirilmeye ancak üçüncü aşamaya geçildiğinde başlanacağı vaat edilmiş.

Bu üç aşamanın dışında program metninde "asgari program" bölümü de yer almakta. Bu bölümde partinin "devrimden sonraya ertelenemeyecek acil" görev ve hedefleri tarif edilmiş. Programın bütünüyle tutarlı olarak bu bölümde dış politikayla ilgili "ulusalci" olarak niteleyebileceğimiz adımlar, halkın gündelik yaşantısıyla ilgili "iyileştirmeler" ve "küçük ve orta ölçekli girişimleri destekleyici yasal önlemler" gibi anti-tekeli maddelere yer verilmiş.

Türkiye artık bir ortaçağ ülkesi mi?

Özgür Şen

AKP'nin yıllardır Türkiye'yi bir ortaçağ ülkesine çevirmeye çalıştığı çokça söyleniyor. Aydınlanma ve modernleşmeden ülkenin payına ne düşmüşse hepsini tasfiye etmeye çalışan Erdoğan ve ekibi yalnız da değiller üstelik. Benzer bir eğilim tüm dünyada var.

Dünyanın egemenleri, büyük tekeller ve patronlar uzun süredir insanlığın ilerici birikimine saldırıyorlar. Saldırabiliyorlar çünkü geçtiğimiz yüzyıl boyunca bu birikime sahip çıkan emekçiler bugün eski güçlerinden henüz uzaklar. Sosyalizm bir sistem olarak yok artık ve sosyalizmden geriye kalan dünyada emekçiler siyasette birtakım tekil örnekler dışında genel olarak ağırlığını hissettiremiyor.

Bu saldırı dünyada ve Türkiye'de bir dinselendirme operasyonuna indirgenemez. Aydınlanma dinin siyaset ve toplumsal yaşantıdaki yerine dair büyük bir hamle olsa da, yalnızca bununla tanımlanamaz. İnsan kendi kaderini eline almaya, kendi kaderini kendisi çizmeye çalışırken siyaset yapma biçimleri de doğal olarak değişmiştir.

Modern sınıfların, emekçilerin ve patronların ortaya çıkışıyla birlikte siyaset saraydan çıkar ve daha büyük kitlelerin katılımına açık hale gelir. Bu gelişme saray darbelerinin, komploların sonunun geldiği şekilde okunamaz ama ağırlığın saraydan dışarıya, farklı temsil mekanizmalarına, yeri geldiğinde sokağa ve fabrikaya kayabileceğini gösterir. Modernleşme siyasetin nasıl yapılacağını da bir mücadele konusu haline getirmiştir. Dolayısıyla modern siyaset ve aynı anlama gelmek üzere sınıf siyaseti için yalnızca mekân değil biçim de hayattır.

Patronlara, bu düzenin efendilerine onların diliyle, onların siyaset yapma usul ve biçimleriyle yanıt vermek yapılabilecek en büyük hatadır. Emekçiler, patronlarla her düzlemde çarpışmaktan kaçınmazlar. Ama bunun tek şartı kuraları kendilerinin koymalarıdır.

Bugün siyaset halktan kaçırılıyor, sarayın salonları veya hiçbir işlevi kalmamış parlamentonun koridorlarına hapsedilmeye çalışılıyorsa, emekçiler halkın en geniş kesimlerinin örgütlü bir biçimde siyasete katılması için uğraşmalıdır.

Bugün patronlar her fırsatta yalan söylüyor, kitleleri yanlış bir şekilde yönlendirmeye uğraşıyorsa, emekçiler bu yalanlara başka yalanlarla karşılık vermemeli, her koşulda gerçeğin peşinde koşmalıdır.

Bugün düzenin efendileri insanları etnik kimlikleri, dinsel inanışları ve cinsel yönelimlerine göre ayrıştırıp bölmeyi hedefliyorsa, emekçiler herkesi sınıfsal aidiyetlere göre birleştirmeye çalışmalıdır.

Bugün hiçbir ilke gözetmeksizin herkes herkesin dostu veya düşmanı olabiliyorsa, emekçiler dostlarını ve düşmanlarını hangi ilkeye göre seçtiğini hiç durmadan anlatmalıdır.

Ne dünya ortaçağa geri dönebilir, ne de Türkiye... Ortaçağdan kökten farklı bir ekonomik düzeni yalnızca ortaçağı andıran yöntemlerle sürdüremezsiniz. İstenen ve amaçlanan da bu değil zaten. Ortaçağdan esinlenmiş birtakım alışkanlıkların ve yöntemlerin bugün tekrar tercih edilmesinin nedeni bu düzenin efendilerinin o koşullarda, ortaçağın maskesinin arkasında daha kolay iktidarda kalabileceklerine inanıyor olmaları. Bu yöntemler bu nedenle günümüzde siyasetin ayrılmaz bir parçası yapılmaya çalışılıyor. Siyaset karanlık bir ortamda kirleniyor ve çürütülüyor.

Bu koşullarda sınıf siyasetinin biçim ve ilkeleri her zamankinden daha önemli hale geliyor. Emekçilerin siyaset yapma haklarını korumaları için, kirlili, karanlık ve çürütücü siyasetin kendisine karşı da mücadele etmeleri gerekiyor.

“Emekçilerin siyaset yapma haklarını korumaları için, kirlili, karanlık ve çürütücü siyasetin kendisine karşı da mücadele etmeleri gerekiyor.”

"Burada çok çok iddialı bir şey de ortaya koyarım. Petrol kaçakçılığını yapanları enseleriz. Ben bu makamda durmam Putin'e de bunu soruyorum: Sen o makamda durur musun? Bilgim dahilinde böyle bir şey bu güne kadar olmamıştır. Bugüne kadar yasal yollardan petrol almışızdır. Eteklerde ne kadar taş varsa dökülsün."
RTE IŞİD'le petrol ticareti konusundaki suçlamaları yanıtlıyor

1 ARALIK 2015

KOMÜNİSTLERİN YANITIDIR:

YALANIN BİLE YALAN

Suriye'deki kışkırtılmış iç savaşı çıkartan da sizdiniz, halka kan kusturan savaşçıları besleyen de, silah veren de, gerektiğinde kurtaran da.

Bu iğrençliğin son aşamasında, işi Suriye'yi kana bulayan bir gruba devlet muamelesi yapmaya vardırınız. IŞİD denilen kanlı örgütün işgal ettiği topraklarda yağmaladığı petrol senin çeten aracılığıyla paraya dönüştü. Uzatmaya gerek yok. Çetenle birlikte işlediğin savaş suçlarından sadece birisi bu. Herkesin bildiği bir suç.

Şimdi "petrol kaçakçılığını yapanları enseleriz" buyuruyorsun. Konu petrol kaçakçılığı değil ki! Konu petrol hırsızlığı! Konu kanlı bir vahşet çetesini çaldığı petrolü satın alarak beslemeniz ve bu sırada ceplerinizi doldurmanız.

"Ben o makamda durmam" diyorsun. Sonra

ekliyorsun: Bilgim dahilinde böyle bir şey olmamıştır!

Yalanın bile yalandan. Niye "bilgim dahilinde" ekini yapıyorsun?

"Bugüne kadar yasal yollardan petrol almışızdır" buyuruyorsun. Suriye sınırında yasa mı bıraktın da "yasal yoldan" söz ediyorsun?

Yalanın bile yalan ama arada doğru bir cümle de çıkıyor ağızından.

Doğrudur: O makamda duramazsın.

Ve boşuna uğraşılıyor, boşuna Putin'e dil döküyorsun. Çünkü sonuçta o makamdan ne zaman ineceğine Putin karar vermeyecek.

Biz karar vereceğiz. Seni de biz indireceğiz.